

LUNDS UNIVERSITET
Ekonomihögskolan

Företagsekonomiska institutionen

FEKH69

Examensarbete i redovisning på kandidatnivå

Vårterminen 2014

Fotbollsklubbars redovisning – en sann spegling av verkligheten?

En fallstudie av två allsvenska fotbollsklubbar

Författare:

Gustaf Arlid

Oscar Svärd

Fanny Örneberg

Handledare:

Ola Mattisson

Sammanfattning

Examensarbetets titel: Fotbollsklubbers redovisning – en sann spegling av verkligheten? En fallstudie av två allsvenska fotbollsklubbar

Seminariedatum: 4 juni 2014

Ämne/kurs: FEKH69, Examensarbete i redovisning på kandidatnivå, 15 högskolepoäng

Författare: Gustaf Arlid, Oscar Svärd & Fanny Örneberg

Handledare: Ola Mattisson

Fem nyckelord: Intellektuellt kapital, redovisning i fotbollsklubbar, värdering av spelarkontrakt, rättvisande bild, intressentteorin

Syfte: Det huvudsakliga syftet med uppsatsen är att diskutera vilka redovisningsmässiga värderingsmetoder som finns och hur de används av svenska elitfotbollsklubbar. Dessutom analyseras vilka förutsättningar dessa har för att ge en rättvisande bild av klubbarnas ekonomiska ställning. En jämförelse mellan olika associationsformer och dess redovisningsmässiga förpliktelser kommer även att göras. Ytterligare kommer de intressenter som berörs av fotbollsklubbarnas finansiella rapporter redogöras för. En analys kring hur intressenterna ställer sig till det faktum att det finns stora dolda tillgångar i klubbarna kommer därför att göras.

Metod: En kvalitativ fallstudie av två allsvenska fotbollsklubbar med deduktiv ansats har genomförts.

Teoretiska perspektiv: Det teoretiska avsnittet innehåller teorier om intellektuellt kapital och intressentteorin samt en genomgång av rådande redovisningsprinciper och lagar.

Empiri: Uppsatsens empiri består av nuvarande redovisningspraxis inom svensk fotboll, en presentation av de två studerade fotbollsklubbarna samt datainsamling från och intervjuer med berörda intressenter.

Resultat: Slutsatserna som har dragits är att spelarkontrakt aktiveras i fotbollsklubbar som en immateriell tillgång och värderas till anskaffningsvärdet, vilket innebär att egna produkter och Bosmanfall lämnas utanför balansräkningen. Det innebär att nuvarande praxis medför dolda tillgångar i verksamheten och således ges inte en helt rättvisande bild av fotbollsklubbarnas ekonomiska ställning. Detta spelar dock mindre roll eftersom klubbarnas intressenter i stor utsträckning bedömer och intresserar sig för andra aspekter än spelarnas bokförda värde i balansräkningen. Ytterligare har det konstaterats att med vilken associationsform en fotbollsklubb bedrivs inte påverkar klubbens redovisning av spelarkontrakt utan enbart handlar om hur verksamheten finansieras.

Abstract

Title: Football accounting – a true measurement of the reality? A case study of two Swedish football clubs

Seminar date: 4th of June 2014

Course: FEKH69 Business Administration: Degree Project in Financial and Management Accounting Undergraduate Level, 15 University Credits Points (ECTS-cr)

Authors: Gustaf Arlid, Oscar Svärd & Fanny Örneberg

Advisor: Ola Mattisson

Key words: Intellectual capital, football accounting, contract valuation, true and fair view, stakeholder theory

Purpose: The main purpose of the study is to discuss the accounting valuation methods used by Swedish elite football clubs and if they provide a true and fair view of a club's financial position. Moreover, a comparison of different forms of associations and their accounting obligations will be made. Furthermore, the stakeholders of a football club will be discussed and an analysis of how they are affected by the large hidden assets in a football club's financial statements will be made.

Methodology: A qualitative case study of two Swedish football clubs has been done with a deductive approach.

Theoretical perspectives: The theoretical chapter includes theories regarding intellectual capital and stakeholder theory as well as presentation of current accounting principles and laws.

Empirical foundation: The empirical chapter comprises current accounting practice in Swedish football, a presentation of the two football clubs involved in the case study as well as data collection from and interviews with stakeholders.

Conclusions: What has been concluded is that player contracts are recognized as intangible assets in a football club's financial statement. The contracts are valued at the acquisition cost, which means that homegrown players and Bosman players are excluded from the financial statement. Current practice results in hidden assets within the organization and a true and fair measurement is therefore not given. This however is of less importance since stakeholders extensively are interested in other aspects. Furthermore, it has been found that the form of association of a football club does not affect the club's accounting of player contracts, but only how the business is financed.

Innehållsförteckning

Kapitel 1 – Inledning.....	7
1.1 Bakgrund.....	7
1.2 Problemformulering.....	9
1.3 Syfte.....	10
1.4 Frågeställning.....	11
1.5 Disposition.....	12
Kapitel 2 – Metod.....	13
2.1 Val av vetenskaplig metod.....	13
2.2 Teoretiskt urval.....	14
2.3 Empirisk studie.....	14
2.3.1 Intervjuform.....	15
2.3.2 Intervjuobjekt.....	15
2.3.3 Intervjufrågor.....	16
2.4 Val av analysmetod.....	17
2.5 Validitet och reliabilitet.....	17
2.5.1 Validitet.....	18
2.5.2 Reliabilitet.....	18
2.6 Källkritik.....	19
Kapitel 3 – Teori.....	21
3.1 Intellectuellt kapital.....	21
3.1.1 Värdering av humankapital.....	23
3.1.2 Option Pricing Model.....	25
3.2 Rådande redovisningsprinciper.....	26
3.3 Immateriella tillgångar – IAS 38.....	27
3.3.1 Värdering av immateriella tillgångar enligt IAS 38.....	28
3.3.2 Nedskrivningar av tillgångar enligt IAS 36.....	29
3.3.3 Värdering till verkligt värde enligt IFRS 13.....	29
3.4 Intressentteorin.....	30
3.4.1 Legitimitetsteori.....	32
3.5 Sammanfattning av teoretisk referensram.....	33
Kapitel 4 – Empiri.....	34
4.1 SvFF:s riktlinjer.....	34
4.1.1 SvFF:s riktlinjer för redovisning.....	35

4.2 AIK Fotboll AB	36
4.2.1 Regelverk och principer vid redovisning av spelarkontrakt	36
4.2.2 Spelartrupp	37
4.3 Malmö FF.....	38
4.3.1 Regelverk och principer vid redovisning av spelarkontrakt	38
4.3.2 Spelartrupp	39
4.4 Intervjuer med och datainsamling från fotbollsklubbars intressenter	39
4.4.1 Klubbledningens perspektiv	40
4.4.2 SvFF:s perspektiv.....	41
4.4.3 Redovisningsprofessionens perspektiv	43
4.4.4 Övriga intressenters perspektiv	45
Kapitel 5 – Analys.....	47
5.1 Redovisning av humankapital	47
5.1.1 Nuvarande och alternativa värderingsmetoder.....	48
5.2 Redovisning av spelarkontrakt i fotbollsklubbar	50
5.2.1 Rättsvisande bild av fotbollsklubbars ekonomiska ställning.....	52
5.2.2 Jämförelse mellan AIK Fotboll och Malmö FF:s redovisningsmöjligheter	53
Kapitel 6 – Slutsats	58
6.1 Hur sker redovisning och värdering av fotbollsspelare och deras kontrakt?.....	58
6.2 Till vilka intressenter riktar sig klubbarnas finansiella rapporter och vilken information är de angelägna om att tillgodogöra sig?	61
6.3 Diskussion.....	63
6.4 Förslag till framtida forskning.....	64
Kapitel 7 – Referenser.....	65
7.1 Tryckt text.....	65
7.2 Elektroniska källor	67
Appendix 1 - Intervjuobjekt.....	68
Appendix 2 – Intervjumall	69

Förkortningar och centrala begrepp

I uppsatsen kommer följande begrepp och förkortningar att användas löpande i texten. För att underlätta och förtydliga ges här förklaringar som med fördel kan användas genom hela uppsatsen.

ABL – Aktiebolagslagen

BFL – Bokföringslagen

BFNAR – Bokföringsnämndens allmänna råd

Bosmanfall – Bosmandomen stipulerar fri rörelse mellan fotbollsklubbar för kontraktslösa spelare. Det innebär att den föregående klubben inte erhåller någon ersättning för en spelare som lämnar utan ett aktivt kontrakt (European Court Report, 1995).

Egen produkt – En spelare som spelat i klubben från ungdomsleden hela vägen till A-laget.

Elitlicens – Måste erhållas från Svenska Fotbollsforbundet inför varje säsong för att få bedriva elitverksamhet. Erhålls då framförallt ekonomiska kriterier uppfylls.

FASB – Financial Accounting Standards Board

FIFA – Fédération Internationale de Football Association

Fotbollsinvalid – Ett skadetillstånd hos en fotbollsspelare som så pass allvarligt att spelaren i fråga befaras vara borta från professionell fotboll för alltid.

IAS – International Accounting Standards

IASB – International Accounting Standards Board

IFRS – International Financial Reporting Standards

RFR – Rådet för finansiell rapportering

Sign-on bonus – En bonusandel som en spelare kan erhålla vid tecknandet av ett kontrakt. Ska enligt SvFF kostnadsföras som en lönekostnad och inte aktiveras i balansräkningen.

SvFF – Svenska Fotbollsforbundet

Transfermarknad – En aktiv marknad där fotbollsspelare handlas. På transfermarknaden sker transaktioner både nationellt och internationellt inom specifika tidsperioder.

UEFA – Union of European Football Association

USGAAP – United States Generally Accepted Accounting Principles

ÅRL – Årsredovisningslagen

Övergångssumma – Köpeskilling en klubb erlägger vid förvärv av en spelare från en annan klubb. Utgör anskaffningsvärdet då ett spelarkontrakt aktiveras i balansräkningen.

Kapitel 1 – Inledning

I det inledande kapitlet kommer en introduktion av ämnet och problematiken kring hur värdering av humankapital i svenska fotbollsklubbar går till att ges. Det kommer även ges en introduktion kring den rättvisande bilden i fotbollsklubbarnas finansiella rapporter. Avslutningsvis kommer syftet och frågeställningarna för uppsatsen presenteras tillsammans med en dispositionsplan.

1.1 Bakgrund

I ett företags strävan efter att skapa värde för sina intressenter har en generell utveckling skett runt om i världen. Tidigare dominerades den värdeskapande processen ofta av tung produktionsindustri präglad av investeringar i materiella anläggningstillgångar. Dagens ekonomiska värdeskapande däremot blir mer och mer beroende av intellektuellt kapital såsom strukturkapital, humankapital och relationellt kapital (Veltri, 2011). Värdeskapandets förskjutning till att i större utsträckning vara beroende av intellektuellt kapital leder rimligtvis till att kunskapsintensiva företag såsom konsultbyråer och advokatfirmor vill redovisa sitt humankapital som en tillgång i sin balansräkning. Detta blir problematiskt då den traditionella redovisningen inte har utvecklats i samma takt som den värdeskapande processen. I dagsläget kan ett företag inte redovisa humankapital som en tillgång då det saknas redovisningsmässiga lagar, principer och praxis som berör ämnet. Detta medför att dessa företag tvingas kostnadsföra alla sina personalkostnader vilket i sin tur påverkar dess resultat för det innevarande året.

Wasik (2013, 12 februari) samt Washer och Nippani (2004) menar på att den viktigaste tillgången som varje individ äger inte är dess aktier eller andra finansiella tillgångar utan dess egna humankapital. De menar att man genom investeringar i sitt eget humankapital kan uppnå högre värdeskapande än genom att till exempel investera i aktier och därför bör humankapital ingå i varje privatpersons balansräkning (Washer et al., 2004). Detta är ett synsätt som skulle kunna tillämpas även för kunskapsintensiva företag. Washer och Nippani (2004) skriver att trots att en värdering av humankapitalet är svår och problematisk är det relevant att inkludera det i företags balansräkningar. Att hänföra det resonemanget till kunskapsintensiva företag skulle innebära att dessa företag redovisade sitt humankapital som en immateriell tillgång istället för att behöva kostnadsföra alla sina personalkostnader. Följande skulle ligga mer i linje med ÅRL som säger att ett företags resultat- och

balansräkning tillsammans med tilläggsupplysningar ska ge en rättvisande bild av företagets ekonomiska ställning (SFS: 1995:1554).

En immateriell tillgång definieras enligt både IAS 38 (2013) och RR 15 (2000) som en identifierbar icke-monetär tillgång utan fysisk form. För att en immateriell tillgång ska anses vara en resurs och därmed få aktiveras i balansräkningen måste ett företag till följd av inträffade händelser ha kontroll över resursen samtidigt som den förväntas inbringa ekonomiska fördelar i framtiden (IAS 38, 2013). Även om kriterierna för immateriella tillgångar uppfylls kvarstår svårigheterna kring hur dessa tillgångar ska värderas då de tas upp på tillgångssidan i en balansräkning.

Utöver de ovan nämnda kunskapsintensiva branscherna, som trots att de med rimliga skäl skulle vilja aktivera sitt humankapital i balansräkningen inte kan detta, finns det andra kunskapsintensiva företag där den viktigaste tillgången är dess anställda och där just en sådan aktivering faktiskt är praxis. Exempel på sådana företag är de fotbollsklubbar som i Sverige bedriver sin verksamhet på elitnivå. Fotbollsklubbarna på elitnivå berörs av ytterligare ett normgivande organ nämligen Svenska Fotbollsförbundet (SvFF). Under 2002 infördes en så kallad elitlicens av SvFF vilken innebär att alla klubbar på elitnivå måste möta vissa krav för att erhålla licensen. I kriterierna anges även anvisningar för hur redovisning bör skötas i de berörda klubbarna (Svenska Fotbollsförbundet, 2013). Införandet av elitlicensen syftade i största utsträckning till att öka trovärdigheten kring fotbollsklubbarnas ekonomiska situation och i och med införandet av denna möjliggjordes för svenska fotbollsklubbar på elitnivå en aktivering av spelarkontrakt, trots att detta inte regleras i andra lagar eller rekommendationer (Svenska Fotbollsförbundet, 2013). Detta skiljer sig från bland annat svensk elitishockey där klubbarna, enligt Svenska Ishockeyförbundet, ska följa BFL och ÅRL, vilka inte möjliggör någon aktivering av spelarkontrakt. Detta grundas även i att övergångssummorna inom ishockeyn är betydligt lägre än vad de är inom fotbollen.

I dagsläget är det i enlighet med SvFF:s nuvarande reglemente endast externt förvärvade spelare som får aktiveras i balansräkningen. Den aktiverade posten i balansräkningen ska motsvara övergångssumman för spelarkontraktet. Det innebär att egna produkter och spelare som kontrakteras utan övergångssumma, så kallade Bosmanfall, måste lämnas utanför balansräkningen (Svenska Fotbollsförbundet, 2013). Därmed medför detta att det upptagna värdet i balansräkningen med största sannolikhet inte är adekvat med det faktiska värdet på spelartruppen.

Att fotbollsklubbar på elitnivå undantas rådande regelverk skapar således förvirring och problematik. Finns det några konkreta argument för varför inte kunskapsintensiva företag inom andra branscher såsom konsulting och redovisning skulle få aktivera en del av sina personalkostnader?

1.2 Problemformulering

Syftet med ett företags årsredovisning är att med hjälp av resultat- och balansräkning och diverse tilläggsupplysningar ge en så rättvisande bild av företagets ekonomiska ställning som möjligt (SFS: 1995:1554). Då de anställdas kompetens i många företag kan anses vara den viktigaste och i många fall till och med den enda tillgången, som i sin tur inte får redovisas i balansräkningen, kan dessa rapporter tyckas ge en missvisande bild av företagets verkliga ekonomiska ställning. I en företagsvärld där antalet anställda i kunskapsintensiva företag blir fler och fler (SCB, 2013) leder detta till att företag som undanhålls möjligheten att redovisa sitt humankapital som en tillgång kommer att ge ut missvisande finansiella rapporter. Det här kan komma att ställa till med problem för de olika intressenter som företagen har.

Även om det möjliggjordes för kunskapsintensiva företag att aktivera delar av sitt humankapital som en immateriell tillgång skulle värderingsfrågan bli problematisk. För att en tillgång ska kunna aktiveras i balansräkningen ska anskaffningsvärdet för resursen kunna beräknas och verifieras på ett tillförlitligt sätt, samtidigt som företaget ska ha kontroll över resursen som i framtiden ska ge ekonomiska fördelar (IAS 38, 2013). Enligt Smith (2006) kan därför inte humankapital redovisas som en tillgång då ett anställningskontrakt varken ger kontroll eller äganderätt över en anställd. Dessutom är värdering av humankapital inte något som är självklart då det finns många faktorer som snabbt kan förändra dess värde. Det är till exempel svårt att avgöra hur stor del av den kunskap en person besitter som verkligen utnyttjas och om saker som ålder, personliga förhållanden med mera påverkar individens möjlighet att skapa värde för företaget (Washer et al., 2004). Enligt rådande lagar och rekommendationer ska exempelvis en immateriell tillgång värderas till anskaffningsvärdet och de till anskaffningsvärdet direkt hänförliga kostnaderna (IAS 38, 2013), vilka kan vara svåra att identifiera för personal.

Enligt SvFF uppfyller alla spelarkontrakt det redovisningsmässiga kravet på kontroll, men eftersom det även ställs krav på att anskaffningsvärdet ska kunna verifieras på ett tillförlitligt sätt är det enbart externt förvärvade spelare där en fotbollsklubb erlagt en identifierbar

övergångssumma som får aktiveras i balansräkningen. Det innebär att egna produkter och Bosmanfall inte får tas upp i balansräkningen (Svenska Fotbollsförbundet, 2013). Även detta kan komma att leda till att en missvisande bild av en klubbs ekonomiska ställning målas upp på samma sätt som för ett kunskapsintensivt företag.

Utöver de skillnader som föreligger mellan de olika spelarkontrakten finns det inom svensk elitfotboll dessutom skillnader angående vilka redovisningsmässiga regelverk som ska följas till följd av klubbarnas val av associationsform. Vissa klubbar bedrivs som ideella föreningar medan andra bedrivs som aktiebolag, varav ett dessutom är börsnoterat. Detta leder till olika redovisningsskyldigheter. Grundtanken med de olika associationsformerna skiljer sig även gällande mål och syfte. För ett aktiebolag är ett vinstdrivande syfte med avkastning i form av aktieutdelning det huvudsakliga målet, medan en ideell förening inte drivs med samma vinstkrav. För en ideell förening är utdelning av eventuella överskott inte aktuell utan vinsten återinvesteras istället i verksamheten. En fotbollsklubs huvudsakliga syfte bör vara att utvecklas, vare sig det handlar om spelarförvärv, ungdomsverksamhet eller andra investeringar. Det kan därför anses vara motsägelsefullt att driva en fotbollsklubb som ett aktiebolag med vinstdrivande syfte.

Problematiken som uppstår i både kunskapsintensiva företag såväl som i fotbollsklubbar berör därmed de dolda tillgångarna som finns i båda fallen. Värdefulla tillgångar kommer inte att kunna redovisas vilket innebär att det är stor risk att de finansiella rapporterna inte ger en rättvisande bild. Problematiken kring värderingsproblemet och hur väl fotbollsklubbars finansiella rapporter ger en rättvisande bild för de intressenter som finns kommer att studeras och diskuteras vidare i uppsatsen.

1.3 Syfte

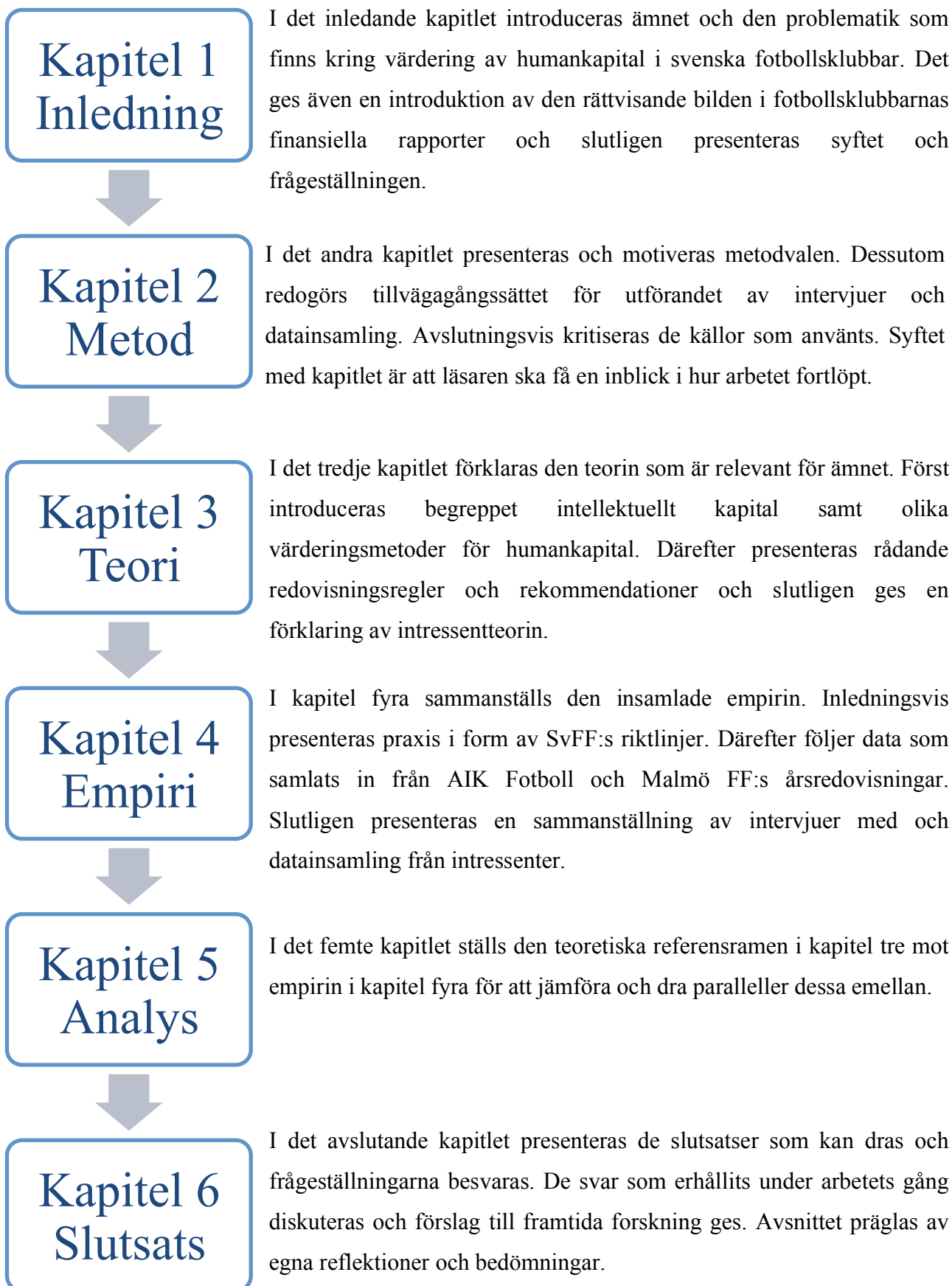
Det huvudsakliga syftet med uppsatsen är att diskutera vilka redovisningsmässiga värderingsmetoder som finns och hur de används av svenska elitfotbollsklubbar. Dessutom analyseras vilka förutsättningar dessa har för att ge en rättvisande bild av klubbarnas ekonomiska ställning. En jämförelse mellan olika associationsformer och dess redovisningsmässiga förpliktelser kommer även att göras. Ytterligare kommer de intressenter som berörs av fotbollsklubbarnas finansiella rapporter redogöras för. En analys kring hur intressenterna ställer sig till det faktum att det finns stora dolda tillgångar i klubbarna kommer därför att göras.

1.4 Frågeställning

Med utgångspunkt i syftet och problemformuleringen för uppsatsen är de huvudsakliga frågorna som ska besvaras hur fotbollsklubbar redovisar och värderar immateriella tillgångar, i form av fotbollsspelare, som tillåts aktiveras i balansräkningen. Utöver redovisnings- och värderingsproblematiken är frågan varför fotbollsklubbar redovisar som de gör och för vilka intressenter de finansiella rapporterna utformas intressant att analysera. För att besvara frågorna är det lämpligt att följande frågeställningar används:

- I. Hur sker redovisning och värdering av fotbollsspelare och deras kontrakt?
 - a. Ger rådande rekommendationer och värderingsmetoder en rättvisande bild av klubbarnas ekonomiska ställning?
 - b. Hur påverkar val av associationsform fotbollsklubbarnas redovisning?
- II. Till vilka intressenter riktar sig klubbarnas finansiella rapporter och vilken information är de angelägna att tillgodogöra sig?

1.5 Disposition

Kapitel 2 – Metod

I detta kapitel kommer metodvalen för uppsatsen att presenteras och motiveras. Ytterligare kommer tillvägagångssättet för val av teori och empiri att presenteras. Kapitlet avslutas med ett avsnitt som behandlar den källkritik som kan riktas mot de källor som använts. Syftet med kapitlet är att läsaren ska få en känsla för hur arbetet fortlöpt.

2.1 Val av vetenskaplig metod

Målet med uppsatsen är att på bästa sätt beskriva rådande redovisnings- och värderingsmässig problematik gällande fotbollsspelare och deras kontrakt. Dessutom ska de olika intressenterna som berörs av fotbollsklubbars finansiella rapporter behandlas och diskuteras. Detta innebär att uppsatsen i stor utsträckning är av beskrivande och explorativ karaktär (Höst, Regnell & Runeson, 2006). För att utföra en studie kan antingen ett kvantitativt eller kvalitativt förhållningssätt väljas, där en kvantitativ studie innebär att data samlas in i form av exempelvis siffermaterial för att sedan bearbetas statistiskt. En kvalitativ studie däremot består i större utsträckning av datainsamling i form av litteraturstudier och övrig icke-kvantifierbar data. Denna metod kräver en annan typ av tolkning. I den här uppsatsen passar därmed en kvalitativ studie bäst eftersom målet inte är att komma fram till någon absolut sanning utan att utföra en beskrivande och explorativ studie samt att föra ett generaliserbart resonemang.

För att på bästa sätt applicera teori på verkligheten kan ansatsen med en uppsats vara antingen deduktiv eller induktiv. En deduktiv ansats innebär att det är mest lämpligt att utgå ifrån en problemformulering för att sedan finna teori som kan användas för att lösa problemet. Därefter ska empirin utformas med hjälp av den valda teorin. En induktiv ansats innebär å andra sidan att nya generella teorier utformas från de observationerna som görs av verkligheten (Jacobsen, 2002). Eftersom syftet med uppsatsen är att med hjälp av problemformuleringen finna användbar teori och därefter samla in data har det lämpat sig att använda en deduktiv ansats.

2.2 Teoretiskt urval

I uppsatsens teoristudie ansåg vi det lämpligt att inledningsvis föra en generell diskussion kring intellektuellt kapital och hur det kan värderas. Vidare valde vi att presentera rådande redovisningsmässiga lagar och rekommendationer för att ge läsaren en genomgång av hur redovisning faktiskt ska gå till. För att på ett passande sätt besvara frågeställningen angående en fotbollsklubbs intressenter ansåg vi det även viktigt att introducera läsaren till intressentteorin och dess möjliga konsekvenser för fotbollsklubbars finansiella rapporter.

I uppsatsen har både primär- och sekundärdata använts. De primärdata som samlats in har enbart erhållits genom intervjuer med och datainsamling från personer med god insyn inom ämnet. För att helhetsbilden skulle bli så bra som möjligt genomfördes datainsamling från de olika intressentgrupperna som en fotbollsklubb har. De sekundärdata som använts har i stor utsträckning hämtats från litteraturen, vilket inkluderar såväl vetenskapliga artiklar från internet som böcker lånade på biblioteket. Böckerna som använts har varit av tre olika karaktärer. Antingen har det varit generella redovisningsböcker (då det saknas böcker som direkt berör ämnet fotboll), lagböcker eller böcker som berör uppsatsskrivande i stort. Till sist har även data från de berörda fotbollsklubbarnas årsredovisningar använts för att kunna genomföra lämpliga jämförelser. Litteratur och artiklar har hittats genom att använda Lunds Universitets databas LUBsearch samt bibliotekskatalogen Lovisa. Även Google Scholar har använts för att finna lämpliga artiklar. Vid sökandet har sökord som exempelvis ”intellectual capital”, ”humankapital”, ”rättvisande bild”, ”football accounting”, ”värdering av humankapital” och ”värderingsmetoder” använts.

2.3 Empirisk studie

För att möjliggöra ett generaliserbart resonemang och på bästa sätt besvara frågeställningarna ovan valde vi att utföra en fallstudie av två svenska fotbollsklubbar på högsta nivå. De två Allsvenska klubbarna AIK Fotboll och Malmö FF har studerats. Klubbarna valdes då det föreligger en viktig skillnad mellan dem, nämligen att AIK Fotboll är Sveriges enda börsnoterade fotbollsklubb jämfört med Malmö FF som är en ideell förening. Till följd av börsnoteringen ställs ytterligare krav på AIK Fotbolls årsredovisning då det krävs att de ska följa de standarder som finns i IFRS till skillnad från Malmö FF som ej är noterat och därmed enbart behöver följa de svenska lagar och rekommendationer som finns. I fallstudien av de två klubbarna gjordes även en jämförelse för att se om det föreligger några tydliga skillnader

i klubbarnas finansiella rapporter. Denna jämförelse är även intressant då det finns skillnader mellan det internationella regelverket IFRS och de rekommendationer som svenska fotbollsklubbar ska följa för att erhålla sin elitlicens från SvFF. För att få en bra helhetsbild har även intervjuer och datainsamling genomförts med personer som representerar de olika intressentgrupperna för en fotbollsklubb. Nedan beskrivs hur och med vilka personer intervjuer och datainsamling genomförts med.

2.3.1 Intervjuform

När en intervju genomförs finns det olika sätt att rikta intervjun. Generellt kan en intervju vara öppet riktad, halvstrukturerad eller strukturerad. En öppet riktad intervju syftar till att vara utforskande medan en halvstrukturerad och en strukturerad intervju ofta är av mer beskrivande och förklarande karaktär. En öppet riktad intervju styrs av en intervjuguide, men är generellt sett ett flexibelt sätt att genomföra en intervju på. En halvstrukturerad intervju består normalt sett av en blandning av både öppna frågor samt frågor med bundna svar. En strukturerad intervju däremot består enbart av fasta frågor med bundna svar och kan mer liknas vid en enkät (Höst et al., 2006). I uppsatsen lämpade sig den öppna intervjuformen bäst och det är den som använts i så stor utsträckning som möjligt. Av de personer vi varit i kontakt med har tre intervjuer genomförts med öppen karaktär där samtalen har skett via en öppen dialog som följaktligen har lett till välformulerade och utförliga svar. Ytterligare har datainsamling skett via mailkorrespondens med berörda personer. För att få så utförliga svar som möjligt, via mail, förbehöll vi oss rätten att ställa följdfrågor vilket också gjordes i stor utsträckning. Bryman och Bell (2005) beskriver att fördelen med såväl öppna som halvstrukturerade intervjuer är att man kan variera ordningen på frågorna och ställa fler följdfrågor än vad som planerats innan intervjutillfället. Även Yin (2007) menar att intervjuer bör gå till på det här sättet men trycker även på vikten av att använda sig av frågorna *hur* och *varför*. Vi har under våra intervjuer haft detta tillvägagångssätt som vår ledstjärna.

2.3.2 Intervjuobjekt

För att få en helhetsbild kring ämnet var målet att komma i kontakt med personer från alla olika intressentgrupper som är relevanta för en fotbollsklubb. För att svaren skulle bli så utförliga som möjligt genomfördes intervjuer med och datainsamling från personer med god insyn i ämnet. I samband med att intervjuobjekten tillfrågades skickades de tänkta intervjufrågorna ut till de berörda personerna. Detta gjordes för att öka trovärdigheten och sannolikheten att få positiv respons av de tillfrågade. Att personerna valde att tacka ja och medverka i en intervju tyder på att de har god insyn inom ämnet och att de givna svaren är

trovärdiga. Generellt mottog vi väldigt positiv respons från de tillfrågade intervjuobjekten och majoriteten av dem valde att delta. Endast tre tillfrågade banker har avböjt att svara på de tilltänkta frågorna. Spridningen av svar mellan de olika intressenterna var stor då de var intresserade av olika information i en fotbollsklubbs årsredovisning. Däremot var svaren från de tillfrågade inom samma intressentgrupp likstämiga vilket tyder på att intervjuerna gav trovärdig information trots det låga antalet respondenter.

För att få djupare förståelse och inblick i hur fotbollsklubbar resonerar kring redovisnings- och värderingsproblematiken gällande spelarkontrakten var det viktigt för oss att komma i kontakt med representanter från de två jämförda fotbollsklubbarna AIK Fotboll och Malmö FF. Med dessa förutsättningar lyckades vi komma i kontakt med ekonomichefen vid AIK Fotboll och f.d. VD för Malmö FF. För att komplettera elitfotbollsklubbarnas svar kändes det även viktigt att få SvFF:s syn på den rådande problematiken och få svar på hur de ställer sig till de skillnader som föreligger mellan riktlinjerna för elitlicens och i den internationella standarden IFRS. Därför genomfördes datainsamling från en representant vid ekonomiavdelningen på SvFF.

Ytterligare intervjuer genomfördes med personer inom redovisningsprofessionen då vi ansåg att de skulle kunna ge ytterligare information om hur fotbollsklubbar tänker vid redovisningsfrågor. Målet var att komma i kontakt med auktoriserade revisorer som dels har nära anknytning till antingen AIK Fotboll eller Malmö FF och dels auktoriserade revisorer utan koppling till de berörda klubbarna. Detta ledde oss till två intervjuer med auktoriserade revisorer, vid två av de fyra stora revisionsbyråerna, med god insyn i svensk elitfotboll.

För att vidare få svar på vad olika intressenter tycker om de finansiella rapporterna som ges ut av fotbollsklubbar och om de ger en rättvisande bild ville vi genomföra intervjuer med banker med nära anknytning till fotbollsklubbar samt supportrar med medlemskaps- och aktieägarintresse i Malmö FF respektive AIK Fotboll. Med detta som utgångspunkt genomfördes datainsamling från en av de större bankerna i Sverige samt en initierad Malmö FF-supporter. Tyvärr lyckades vi inte komma i kontakt med en aktieägare i AIK Fotboll AB. Bifogat i *Appendix 1* finns en sammanställning av intervjuobjekten.

2.3.3 Intervjufrågor

För att förbereda såväl oss själva som de tillfrågade intervjuobjekten inför intervjutillfällena var det av största vikt för oss att arbeta fram en lämplig och tydlig intervjumall. Efter pilotintervjun med Per Nilsson, f.d. VD för Malmö FF, justerades en del av frågorna i

intervjumallen samt till viss del inriktningen för uppsatsen till att mer fokusera på värderingsproblematiken. Därefter beslutades även att lägga vikt vid en fotbollsklubbs olika intressenter och hur de påverkar och påverkas av klubbens finansiella rapporter. Eftersom viss del av datainsamlingen genomfördes via mailkorrespondens var en fungerande intervjumall än viktigare då intervjuerna till stor del var av halvstrukturerad karaktär.

Frågorna i intervjumallen utformades för att få svar på frågor kring ämnet i sin helhet och de ovan nämnda frågeställningar i synnerhet. Målet med intervjumallen var därmed att få svar på exempelvis varför fotbollsklubbar aktiverar spelarkontrakt i sin balansräkning, hur värderingen av kontrakten går till, vilka skillnader som finns mellan olika spelarkontrakt och om de finansiella rapporterna kan anses ge en rättvisande bild för de olika intressenterna trots de stora dolda tillgångarna. Bifogat i *Appendix 2* finns intervjumallen i sin helhet.

2.4 Val av analysmetod

Till följd av det kvalitativa metodvalet som präglat såväl det teoretiska urvalet som den empiriska studien var det inte aktuellt att genomföra en statistisk analys. Jacobsen (2002) menar på att en analys av kvalitativ data generellt består av en beskrivning, systematisering och kategorisering för att avslutas med en kombination där samband i data identifieras. Analysmetoden i uppsatsen speglas av Jacobsens (2002) beskrivning. Analysen är uppbyggd av systematiska jämförelser och kopplingar mellan teori och empiri. Jämförelser har gjorts mellan dels de berörda intressenterna, men även mellan olika associationsformer. Utifrån jämförelserna har likheter och olikheter sökts för att nå fram till ett generaliserbart resonemang i slutsatsen.

2.5 Validitet och reliabilitet

Både inför uppsatsen och under arbetets gång har det varit viktigt att de undersökningar som gjorts, både genom intervjuer och datainsamling från sekundärkällor, har uppnått validitet och reliabilitet. Detta innebär att empirin ska vara både giltig och relevant samtidigt som den är tillförlitlig och trovärdig, vilket uppnås genom att verkligen undersöka det som ska undersökas och att undersökningen i sig är trovärdig och inte påverkats av vem som genomfört den (Jacobsen, 2002).

2.5.1 Validitet

För att på bästa sätt uppnå en giltig empiri är det viktigt att ett korrekt metodval görs (Jacobsen, 2002). Majoriteten av den insamlade empirin består i uppsatsen av intervjuer. Målet var alltid att få inblick från så många intressenter som möjligt. För att förbereda intervjuobjekten och oss själva inför varje tillfälle skickades de tänkta frågorna alltid till intervjuobjekten i förhand. Detta i sin tur ledde att de intervjuade personerna fick chansen att komma med genomtänkta svar. Utöver de intervjuer som genomfördes samlades även data in kring intellektuellt kapital och då framför allt humankapital. Eftersom tidigare forskning och litteratur visade på många olika inriktningar valde vi att presentera mer än en för att uppnå validitet. Med hänsyn till detta anser vi att uppsatsen kan anses ha uppnått validitet.

2.5.2 Reliabilitet

Förutom att påverka en undersöknings giltighet har metodvalet stor inverkan på dess trovärdighet och tillförlitlighet. Jacobsen (2002) menar att det finns risk att information systematiskt kan försvinna som en följd av ett visst metodval. När vi genomfört intervjuer via mail såväl som genom personliga möten har det funnits risk att vissa frågor glöms bort eller att viktig information på annat sätt fallit bort. För att motverka sådana informationsbortfall valde vi att vid personliga möten alltid ha en person som antecknade och spelade in samtalet och minst en som förde diskussionen samt ställde lämpliga följdfrågor. Att spela in intervjuerna för att undvika missuppfattningar och för att kunna gå tillbaka till inspelningen vid oklarheter genererar enligt Yin (2007) en mer komplett intervju.

Vid de tillfällen datainsamling har genomförts via mail var risken för informationsbortfall större eftersom karaktären på insamlingen blev annorlunda. Risken för tolkningsfel ökade vilket i sin tur skulle kunna leda till att frågorna besvaras på fel sätt. För att komma runt den problematiken försökte vi alltid få en möjlighet att följa upp de svar vi fått, antingen genom att skicka ytterligare mail eller genom att komplettera svaren med ett kortare telefonsamtal med intervjuobjekten. Utöver intervjuerna har även tidigare forskning och litteratur undersökts och för att uppnå reliabilitet försökte vi alltid att ha mer än en referens med likande åsikter och tankar. När litteraturen har varit av äldre karaktär har vi dessutom alltid försökt kontrollera så att den fortfarande omnämns i aktuell litteratur. Genom att göra detta anser vi att uppsatsen har uppnått både tillförlitlighet och trovärdighet, det vill säga reliabilitet.

2.6 Källkritik

I samband med insamlingen av såväl primärdata som sekundärdata var vi väl medvetna om att vi skulle vara tvungna att vara källkritiska till de data vi kom i kontakt med. De primärdata som samlades in består till hundra procent av intervjusvar från och mailkorrespondens med tillfrågade personer. Med tanke på att vi till viss del kunde kontrollera de personer som tillfrågades kunde eventuella problem med att intervjuobjekten inte hade tillräcklig kunskap inom området undvikas. Trovärdigheten i de svar som angavs kan också anses vara god då de tillfrågade fick intervjufrågorna skickade till sig innan dess att intervjun genomfördes. Trots att vi till viss del kunde kontrollera vilka personer som intervjuades kan kritik ges emot att vi genomfört relativt få intervjuer (Saunders, Lewis & Thornhill, 2007). Även om antalet respondenter är litet finns det argument för att kvalitativa studier med få respondenter skulle kunna vara trovärdiga då de tillfrågade är pålästa och insatta i ämnet. Då de tillfrågade intervjuobjekten besitter god insyn i ämnet, eftersom de under en längre tid arbetat med eller nära fotbollsscenen i Sverige, kan trovärdigheten anses vara god (Saunders et al., 2007). Något som skulle kunna vara problematiskt med datainsamlingen som gjordes i samband med mailkorrespondensen med Petter Brunnberg var att hans svar angående hur banker behandlar fotbollsklubbar var begränsade, eftersom Nordea inte ville gå in på detaljer kring deras kunder. Det hade varit att föredra om hans svar hade varit av mer specifik karaktär. Det hade också varit fördelaktigt om vi kunde lyckats komma i kontakt med ytterligare banker och fått deras tankar och åsikter, men de tre banker som vi kontaktat avböjde från att medverka.

Gällande de sekundärdata som samlats in fanns inte samma möjlighet att kontrollera tillförlitligheten på samma sätt som i de ovan nämnda intervjusituationerna. För att säkerställa tillförlitligheten i de sekundärdata som användes var det av största vikt att de böcker och artiklar som användes var trovärdiga. Samtliga artiklar som användes i samband med insamlingen har blivit publicerade i vetenskapliga magasin eller journaler och kan därför anses vara trovärdiga. Utöver de vetenskapliga artiklar som använts har diverse böcker använts och en viktig faktor var då att de fortfarande var aktuella. Då en äldre bok använts försökte vi alltid säkerställa dess aktualitet med hjälp av ytterligare en referens för att styrka dess trovärdighet. Ovan nämndes att tre kategorier av böcker använts. Trovärdigheten gällande de lagböcker som använts kan anses vara god, eftersom lagarna tillämpas idag och troligen kommer tillämpas på samma sätt framöver. De metodböcker som använts kan, trots att de inte är skrivna de senaste åren, anses vara tillförlitliga källor, eftersom det inte skett

några markanta förändringar inom uppsatsskrivandet. I de fall där vi använde oss av redovisningsböcker försökte vi använda aktuella böcker, dock kan viss kritik riktas åt att somliga av dessa böcker är skrivna på sent 1900-tal. Det är framför allt böcker skrivna av Gröjer och Johansson som skulle kunna anses vara inaktuella. Vi ansåg dock att det fortfarande kändes relevant att använda oss utav deras metoder och teorier då det fortfarande flitigt refereras till dem i nyare, mer aktuell litteratur.

Kapitel 3 – Teori

I detta kapitel förklaras de teorier som är relevanta för ämnet. Inledningsvis ges en introduktion till intellektuellt kapital och hur detta kan kopplas till fotbollen. Fortsättningsvis presenteras rådande redovisningsregler och rekommendationer. Kapitlet avslutas med en presentation av intressentteorin och hur detta kan förknippas med fotboll.

3.1 Intellektuellt kapital

För att bedriva en framgångsrik verksamhet måste ett företag ha någon eller några konkurrensfördelar jämfört med andra företag. För att möjliggöra dessa konkurrensfördelar måste företag både skapa och bibehålla strategiska resurser (Sydler, Haeflienger & Pruksa, 2014). Barney (1991) menar på att för att lyckas bibehålla och stärka en konkurrensfördel bör den vara värdefull för företaget, sällsynt och svår att både imitera och byta ut. I många företag är kunskap och erfarenhet bland de anställda den huvudsakliga tillgången och begreppen intellektuellt kapital eller immateriella tillgångar nämns ofta som de underliggande faktorerna för konkurrensfördelar i kunskapsintensiva företag.

Intellektuellt kapital delas generellt in i två kategorier, humankapital och strukturkapital. Strukturkapitalet delas ofta vidare upp i två underkategorier, kundkapital och organisationskapital. Humankapital är den talang och kunskap som de anställda innehar och ett företags humankapital består därmed av all underliggande kunskap inom företaget. Detta innefattar egenskaper som erfarenhet, kreativ kompetens, lojalitet, utbildning med mera. När en anställd lämnar ett företag försvinner även dennes del av humankapitalet (Sydler et al., 2014). I fotbollsvärlden kan en klubbs spelare anses vara den viktigaste tillgången. En fotbollsspelare kan därför anses vara en fotbollsklubbs humankapital.

Organisationskapital kan definieras som den kunskapsbaserade tillgången som kvarstår då anställda lämnar ett företag. Det kan röra sig om arbetsprocesser, patent, licenser och tekniska lösningar. Organisationskapital är något som tillhör organisationen och därmed lättare kan rapporteras och delas. Kundkapital å andra sidan är värdet på de relationer som en organisation har med olika aktörer de gör affärer med. Det inkluderar därmed bland annat relation till externa intressenter, relation till kunder, varumärke med mera. Även om detta är de vanligaste indelningarna som görs gällande intellektuellt kapital finns det många fler

varianter som bevisar att intellektuellt kapital är ett hett omdebatterat ämne (Sydler et al., 2014).

Trots att intellektuellt kapital i många företag kan anses vara de absolut viktigaste och i somliga fall dessutom den enda tillgången saknas det, till följd av rådande regler och rekommendationer, utrymme att aktivera kostnader för intellektuellt kapital i balansräkningen som en immateriell tillgång (Gröjer & Johansson, 1996). Detta medför att den ekonomiska ställningen som ska kunna utläsas ifrån de finansiella rapporter som företagen ger ut därmed blir missvisande i många företag, framförallt kunskapsintensiva sådana.

Gröjer och Johansson (1996) har därför arbetat fram en alternativ balansräkning som skulle kunna ge en mer rättvisande bild av den ekonomiska ställningen bland företag. Genom att inkludera företagets humankapital i balansräkningen skulle bilden av företagets värde förbättras och på så sätt ge en mer rättvisande bild av dess ekonomiska ställning. Med nuvarande reglering finns det dock en del hinder att överkomma för att kunna redovisa den här typen av intellektuellt kapital som en immateriell tillgång i balansräkningen. Som tidigare nämnts krävs det att en immateriell tillgång ska kunna identifieras, kontrolleras samt ge framtida ekonomiska fördelar för att kunna redovisas i balansräkningen. Här uppkommer således svårigheter eftersom det är svårt att kontrollera intellektuellt kapital i form av anställda då de har möjlighet att lämna företaget och ta kunskapen med sig. Det blir även problem då man vill ta upp en investering i utbildning av sin personal som en tillgång då man inte helt säkert kan garantera att det kommer att leda till framtida ekonomiska fördelar (Bokföringsnämnden, 2005).

Enligt Gröjer och Johansson (1996) skulle man kunna bryta ut personalrelaterade kostnadsposter ur resultaträkningen och istället aktivera dem i balansräkningen. För att åstadkomma denna kostnadsklassificering antar man att arbetsgivaren har en ekonomisk skyldighet för sina medarbetare som man klassar som en löneskuld. Löneskulden balanseras sedan mot en arbetsfordran. Rekryteringsutgifter skulle kunna klassas som en personalrelaterad kostnadspost som då skulle kunna ses som de anställdas anskaffningsvärde. Anställningar som beräknas vara längre än tre år ska kunna aktiveras medan vikarier och korttidsanställda bör kostnadsföras direkt. Det då tänkta anskaffningsvärdet ska sedan skrivas av under den förväntade anställningstiden. På samma sätt bör utbildningsutgifter hanteras. Dock uppkommer svårigheten med att förutse framtida ekonomiska fördelar för

investeringen. Även utbildning med en livslängd på mer än tre år ska aktiveras medan allt under det bör kostnadsföras direkt (Gröjer et al., 1996).

En aktivering av både rekryteringskostnader och utbildningskostnader medför enligt resonemanget ovan att det uppstår en obeskattad reserv på skuldsidan av balansräkningen under det första bokföringsåret. En alternativ balansräkning skulle således kunna se ut enligt följande enligt Gröjer och Johansson (1996):

Tillgångar	Eget kapital & Skulder
Anläggningstillgångar	<i>Bundna reserver – rekrytering</i>
Arbetsfordran	<i>Bundna reserver – utbildning</i>
Rekryteringskapital	Kortfristiga skulder
Utbildningskapital	<i>Löneskulder</i>
Omsättningstillgångar	Långfristiga skulder
	<i>Rekryteringsskatteskuld</i>
	<i>Utbildningsskatteskuld</i>
Summa tillgångar	Summa eget kapital & skulder

Figur 1. Gröjer och Johanssons (1996) alternativa balansräkning.

3.1.1 Värdering av humankapital

Av de tre kategorierna inom det intellektuella kapitalet som nämnts ovan är det humankapitalet som är intressant för denna uppsats, eftersom det berör fotbollsspelare och är således det som kommer avhandlas nedan. Även om det i dagsläget finns mycket forskning och rapporter kring humankapital är det relativt få avhandlingar som behandlar hur redovisning och värdering av just humankapital ska göras (Sydler et al., 2014). Detta skulle kunna bero på att det inte finns en aktiv marknad på vilken tillgången ”humankapital” handlas med och det därmed blir svårt att beräkna tillförlitliga marknadsvärden.

Görjer och Johansson (1984) ger förslag på olika värderingsmetoder som skulle kunna användas då en värdering av humankapital görs. Nedan presenteras dessa fem möjliga metoder samt för- och nackdelar med dem:

- I. Värde för framtiden – En metod som innebär att man fokuserar på den eventuella framtida nyttan som väntas genereras. Kapitalvaran ger då upphov till framtida nyttor som värderas och summeras till ett kapitalvärde. Den här typen av värdering ger ett mått på det verkliga värdet av tillgången. Ett problem med metoden är dock

svårigheten att fastställa en korrekt diskonteringsränta som visar avkastningskravet på investerat kapital.

- II. Anskaffningspris – Den andra metoden som nämns innebär att man värderar resurserna till det pris man betalade för dem, så kallat anskaffningspris eller historiskt pris, minus eventuella värdeminskningar. Fördelen med den här metoden är att anskaffningspriset är ett konkret belopp som oftast går att verifiera. En stor nackdel är dock att det inte tas någon hänsyn till värdeförändringar. Det kan också anses svårt att på ett tillförlitligt sätt kunna beräkna ett anskaffningspris för en anställd.
- III. Värdering med hänsyn till prisnivån – Den här metoden utgår från anskaffningsvärdet och justeras sedan uppåt eller nedåt i takt med de prisförändringar som skett. Metoden anses bra då den ger en mer rättvisande bild av tillgångens värde, men samtidigt är det svårt att bevisa att tillgången har följt den allmänna prisutvecklingen.
- IV. Återanskaffningspris – Tillgången ska enligt den här metoden värderas till det pris som organisationen skulle få betala för att köpa en exakt likadan tillgång. En stor fördel med metoden är att den visar tillgångens värde för organisationen samtidigt som den visar det värde den har i samband med förbrukningen av den. Nackdelar med metoden är att det krävs väletablerade marknader för tillgången och dessutom är det ofta svårt att hitta identiska tillgångar. Även med denna metod uppstår svårigheter i hur en anställd ska värderas då det inte finns en aktiv marknad som de handlas på.
- V. Försäljningspris eller likvidationsvärde – Tillgången ska enligt den här metoden värderas med hänsyn till vad en köpare på en aktiv marknad är villig att betala för tillgången. Även denna metod kan anses vara tvivelaktig då det saknas en aktiv marknad för humankapital (Gröjer et al., 1984).

Fulmer och Ployhart (2014) menar på att litteraturen ofta indikerar att ett historiskt värde, som skulle kunna liknas med anskaffningspriset i Gröjer och Johanssons (1984) metod, på exempelvis löner och HR-utgifter skulle kunna användas som ett relativt värde på ett företags humankapital. De menar dock att detta inte alltid är och blir en adekvat värdering. Att värdera enligt en nuvärdesprincip skulle därmed bli mer aktuellt och ge en bättre fingervisning om humankapitalets faktiska värde. En värdering genom en nuvärdesprincip sker genom att framtida intäktsflöden diskonteras. Problematiken kring en värdering av humankapital genom nuvärdesprincipen ligger dock i att det kan bli svårt att dels beräkna och uppskatta framtida intäktsflöden och dels i att välja en korrekt och rimlig diskonteringsränta som ger relevanta värden (Fulmer & Ployhart, 2014).

Oavsett vilken värderingsmetod som anses vara den bästa kommer det alltid finnas ett underliggande problem i samband med värderingen av humankapital. Den risk och osäkerhet som finns kring hur uppsägningar och förändring i personalstyrkan påverkar värdet på humankapitalet är något som måste tas med i beräkningen då en stor majoritet av de anställda inom organisationer inte är anställda via ett tidsbestämt kontrakt utan via en tillsvidareanställning (Fulmer et al., 2014).

Även Flamholtz (1999) hävdar att det finns svårigheter med att mäta intellektuellt kapital i monetära termer eftersom man för att mäta en individs värde i ett företag först måste kunna uppskatta under hur lång tid individen kommer att arbeta för företaget. Därefter måste det urskiljas vilka tjänster som individen utför för företaget samt mäta det värde som uppkommer för företag utav dessa tjänster. Ytterligare måste man även mäta sannolikheten för vilka olika befattningar individen kommer att ha och under hur lång tid de kommer att vara. Slutligen måste man kunna mäta och definiera kostnaderna för de mänskliga tillgångarna för att kunna ge en adekvat bild av dess värde. Flamholtz (1999) kategoriserar sådana kostnader i tre kategorier:

- I. Initialkostnad – den verkliga historiska kostnaden för investeringen, det vill säga anskaffningspriset
- II. Återanställningskostnad – den kostnaden som skulle uppstå genom att göra en nyanställning
- III. Alternativanvändningskostnad – det högsta beloppet som tillgångarna skulle kunna generera om de används till en alternativ sysselsättning

Ytterligare menare Fulmer och Ployhart (2014) att mycket av den tidigare forskningen som gjorts fokuserat antingen på att värdera en enskild individ eller att värdera ett helt företag, vilket lett till svårigheter. De menar på att de synsätten inte ger en korrekt helhetsbild och att en multinivå-värdering där hänsyn tas till både individerna inom organisationen och de underliggande sociala och organisatoriska konstruktionerna kommer att kunna ge ett mer trovärdigt, långsiktigt och korrekt värde på ett företags humankapital (Fulmer et al., 2014).

3.1.2 Option Pricing Model

En alternativ värderingsmetod av fotbollsspelare och idrottsutövare i stort har utvecklats i England och kallas Option Pricing Model. Modellen är en värderingsmetod som syftar till att värdera tillgången till ett verkligt värde, detta samtidigt som modellen är mer anpassad till affärer inom idrottsvärlden. Metoden utgår från ett statistikindex som utarbetas från livesport

runt om i hela världen och som används inom ytterligare områden som exempelvis betting och sponsring (Tunaru, Clark & Viney, 2005).

När ett företagsförvärv sker ska en förvärvsanalys upprättas i enlighet med IFRS 3. Detta görs för att få reda på om det finns eventuella skillnader mellan anskaffningsvärdet och inkråmet i företaget. En eventuell skillnad som uppkommer i samband med att ett företag betalar ett under- eller överpris ska sedan utgöras av goodwill i ett företags balansräkning (IFRS 3, 2013). I samband med att en fotbollsspelare förvärvas finns det inte någon möjlighet att göra en förvärvsanalys då det saknas faktiska tillgångar och skulder. Detta leder till att värderingsbesluten vid spelarköp kan komma att bli godtyckliga. Enligt Option Pricing Model bör värderingen av en spelare i så stor mån som möjligt motsvara det verkliga värdet, vilket enligt Tunaru, Clark och Viney (2005) kan bli problematiskt om traditionella värderingsmetoder används. De traditionella värderingsmetoderna är alla generella redovisningsmässiga metoder som frekvent brukas av diverse företag i olika branscher. Metoderna är förhållandevis enkla och många intressenter är insatta i hur de används. De anses dock vara otillräckliga vid värdering av idrottsutövare enligt Tunaru, Clark och Viney (2005).

För att undvika problematiken med de traditionella värderingsmetoderna har Option Pricing Model utvecklats och används till viss del vid värdering av professionella fotbollsspelare och andra idrottsutövare i Storbritannien. Värderingen bygger på ett index (OPTA-index) som utarbetas utifrån hur en spelare presterar i matchsituationer, under de senaste sex matcherna, i förhållande till hur många minuter denne var aktiv under matchen. Utifrån indexet kan sedan en omvandling göras till pund vilket skulle motsvara spelarens faktiska värde. Eftersom värderingen ska göras till ett så aktuellt värde som möjligt kommer en lägre värdering uppnås då en spelare inte är aktiv eller presterar dåligt. Vid en eventuell skada sker ytterligare en nedvärdering, denna görs genom en Poissonfördelning. För att få en sammanlagd bild hur mycket en spelartrupp är värd utarbetas även ett index för klubben där de olika individerna bygger upp ett totalt värde för spelartruppen (Tunaru et al., 2005).

3.2 Rådande redovisningsprinciper

Hur aktiebolag ska sköta sin redovisning och de finansiella rapporter de ger ut regleras först och främst i ABL, BFL och ÅRL. Utöver detta tillkommer det rekommendationer från BFNAR samt RR. Noterade bolag bör dessutom följa de föreskrifter som finns i den

internationella standarden IFRS. IFRS bör följas av noterade bolag men kan även tillämpas av mindre bolag som finner det lämpligt. Övriga, icke-noterade bolag, följer generellt de svenska lagarna och rekommendationerna som nämnts ovan. I enlighet med både ÅRL och IFRS ska de finansiella rapporter som sammanställs och ges ut ge en rättvisande bild av företagets ekonomiska ställning. Smith (2006) menar på att det finns två olika inriktningar när det gäller den rättvisande bilden. Först och främst finns en kontinental tolkning, vilken i stor utsträckning tillämpas i Tyskland, där rådande lagar och regler ska följas när redovisningen upprättas. Den andra inriktningen är av mer anglosaxisk karaktär och är därför framträdande i Storbritannien och innebär att det för att kunna ge en rättvisande bild ska vara tillåtet att till viss del avvika från de regler som finns för att verkligen avbilda hur den ekonomiska ställningen i ett företag är.

Den kontinentala redovisningstraditionen har präglat svensk redovisningssed och har därför medfört att de två grundläggande principerna: realisationsprincipen och försiktighetsprincipen följs. Realisationsprincipen innebär att ett företag först får redovisa en vinst när den verkligen är realiserad och försiktighetsprincipen säger att tillgångar ska värderas med en rimlig försiktighet. Finns det risk för framtida förluster är detta något man ska ta hänsyn till och redovisa i sin årsredovisning i enlighet med försiktighetsprincipen. Genom att följa dessa två redovisningsprinciper blir många bolags balansräkningar lågt värderade för att ge ett skydd för till exempelvis leverantörer som därmed kan undvika att inleda ett samarbete (Engström, 2009).

Utöver den rättvisande bilden som ska ges av ett företags finansiella rapporter ska redovisningen, enligt både BFL och ÅRL, upprättas enligt god redovisningssed. God redovisningssed kan skilja sig mellan olika företag, framförallt mellan olika företagskategorier. Det väsentliga är dock att de regler och rekommendationer som normgivande organ ger ska följas. Tolkningar av konkreta redovisningslagar samt praxis som är förenliga med rådande lagar och normgivning ska också följas konsekvent i den upprättade redovisningen (Bokföringsnämnden, 2014).

3.3 Immateriella tillgångar – IAS 38

Regler för hur ett företag ska redovisa immateriella tillgångar behandlas i den internationella redovisningsstandard IAS 38. Enligt IAS 38 definieras en immateriell tillgång som ”*en identifierbar icke-monetär tillgång utan fysisk form*” (IAS 38, 2013). För att en immateriell

tillgång ska kunna redovisas i balansräkningen krävs ytterligare att dessa tre kriterier är uppfyllda:

- I. Identifierbarhet – För att identifiera en immateriell tillgång krävs det att det är möjligt att skilja den från goodwill. Den ska vara antingen avskiljbar, vilket innebär att den kan separeras från företaget och exempelvis säljas eller hyras ut, eller att den uppkommer ur avtalsenliga eller juridiska rättigheter.
- II. Kontroll – För att ett företag ska räknas ha kontroll över en tillgång krävs att det har förmågan att garantera att framtida ekonomiska fördelar som kommer från tillgången erhålls företaget och att man begränsar andra företags förmåga att ta del av fördelarna.
- III. Framtida ekonomisk fördel – En immateriell tillgång ska generera framtida ekonomiska fördelar. Dessa kan bestå av intäkter från försäljning av produkter och tjänster eller kostnadsbesparingar. (IAS 38, 2013)

3.3.1 Värdering av immateriella tillgångar enligt IAS 38

Förutom de ovan nämnda kriterierna berörs i IAS 38 en del regler för hur immateriella tillgångar ska redovisas och värderas. Första gången en immateriell tillgång tas upp i balansräkningen ska den värderas till anskaffningsvärde. Anskaffningsvärdet ska innefatta tillgångens inköpspris samt eventuellt direkt hänförliga utgifter som är nödvändiga för att möjliggöra användning av tillgången, som till exempel ersättning till anställda och utgifter för konsulttjänster.

Efter första redovisningstillfället kan företaget antingen använda sig av anskaffningsmetoden och ta upp tillgången till anskaffningsvärdet med avdrag för ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar eller omvärderingsmetoden och ta upp tillgången till det verkliga värdet efter avdrag för avskrivningar och nedskrivningar. Utgifter som uppkommer för en immateriell tillgång ska kostnadsföras om de inte utgör en del av anskaffningsvärdet. Dessa utgifter kan gälla exempelvis etablering av verksamhet, utbildning samt reklam. Vid värdering genom omvärderingsmetoden ska eventuella uppskrivningar av värdet redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i eget kapital under posten omvärderingsreserv. Verkligt värde för immateriella tillgångar återspeglar marknadsaktörernas förväntningar vid förvärvstidpunkten om det är sannolikt att tillgångens framtida ekonomiska fördelar förväntas tillfalla företaget (IAS 38, 2013).

Precis som för andra tillgångar som aktiveras i balansräkningen ska avskrivningar göras. Detta kan ske på tre sett, antingen genom linjär avskrivning vilket innebär att lika stora avskrivningar görs systematiskt över en bestämd tid, progressivt vilket innebär att avskrivningsbeloppet blir större och större över tiden eller degressivt vilket innebär att avskrivningsbeloppet blir mindre och mindre över tiden (Smith, 2006).

Avskrivningarna för en immateriell tillgång beror på tillgångens nyttjandeperiod som i sin tur bland annat bestäms utifrån företagets förväntade användning av tillgången, teknisk eller kommersiell inkurans samt nivån på underhållsutgifter. Avskrivningen ska sedan göras systematiskt, det vill säga linjärt över nyttjandeperioden. Skulle den avtalsenliga nyttjandeperioden för en tillgång förlängas ska förlängningsperioden läggas till den ursprungliga nyttjandeperioden och således ändras även resterande avskrivningsbelopp (IAS 38, 2013).

3.3.2 Nedskrivningar av tillgångar enligt IAS 36

Syftet med standarden om nedskrivningar är att instruera företag i metoder för hur de ska redovisa sina tillgångar så att det redovisade värdet inte är högre än återvinningsvärdet. Återvinningsvärdet definieras som det högsta av det verkliga värdet minus försäljningskostnader och dess nyttjandevärde. Det redovisade värdet anses vara för högt om det överstiger nuvärdet av inbetalningsöverskotten som tillgången förväntas generera antingen genom att den används i verksamheten eller att den säljs. Om så skulle vara fallet anger standarden att tillgången ska skrivas ned (IAS 36, 2013). Detta är i enlighet med den så kallade försiktighetsprincipen som anger att vid värdering av tillgångar ska försiktighet iaktas. En tillgång ska alltså inte värderas till ett högre värde än vad den faktiskt är värd.

I standarden anges att företag minst en gång per år ska pröva om det finns en indikation på att en tillgång minskat i värde. För immateriella tillgångar utan bestämd nyttjandeperiod ska nedskrivningsprövning göras minst en gång per år även om det inte finns någon indikation på att tillgången minskat i värde. Vid eventuella nedskrivningar ska de kostnadsföras som en nedskrivningskostnad och därmed belasta det aktuella resultatet för den innevarande perioden (IAS 36, 2013).

3.3.3 Värdering till verkligt värde enligt IFRS 13

IFRS 13 är slutprodukten av ett projekt mellan IASB och FASB där man samarbetar för att nå en mer integrerad och samstämmig standard mellan IFRS och USGAAP (PwC, 2010). Standarden hanterar hur det verkliga värdet ska fastställas samt vilka upplysningskrav som

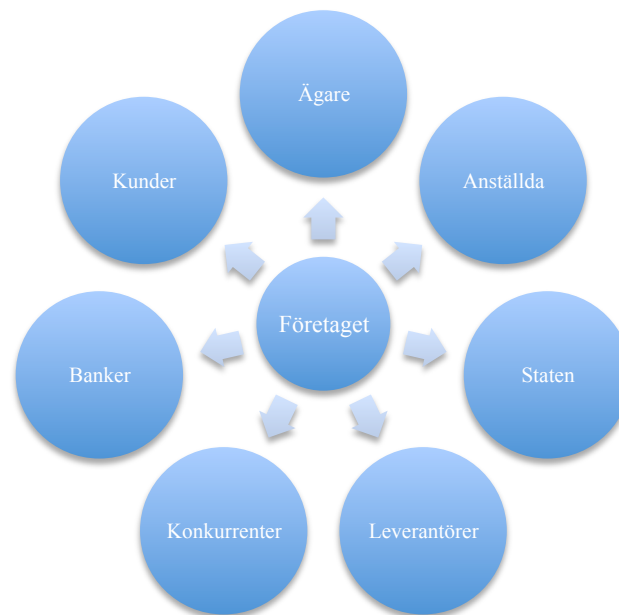
följer utöver de som redan beskrivs i övriga standarder. IFRS 13 behandlar således inte vilka tillgångar och skulder som ska värderas till verkligt värde, detta hanteras istället inom respektive standard.

Verkligt värde är det pris som skulle erhållas vid en försäljning av en tillgång eller den ersättning som skulle erhållas för att överföra en skuld under normala förhållanden mellan marknadsaktörer vid tillfället då värderingen görs (IFRS 13, 2013). Det förutsätts att marknaden i fråga är huvudmarknad eller den primära marknaden, vilket är den marknad som har störst volym och där företaget har mest aktivitet. Om en sådan marknad inte finns ska man använda sig utav den mest förmånliga marknaden, vilket är den marknad där ersättningspris maximeras och/eller minimerar beloppet som ska överföras vid skuld. Det verkliga värdet ska vara objektivt, marknadsmässigt bestämt och bedömningen ska inte göras av det enskilda företaget självt. Dessa olika marknader benämns inom standarden som olika nivåer där nivå 1 är att föredra. Nivå 1 innebär att det verkliga värdet fastställs till marknadspriset på en aktiv marknad. Nivå 2 bygger på värderingsmetoder där data observeras ifrån närliggande marknader. Nivå 3, vilket är den sista utvägen då ett värde inte kan beräknas med hjälp av nivå 1 eller 2, innebär att värderingen ska göras så mycket som möjligt utifrån en närliggande marknad men kompletteras med egna uppskattningar som kan anses vara betydande för beräkningen (IFRS, 2013).

3.4 Intressentteorin

Intressenter är personer eller grupper som har, eller gör anspråk på, ägarskap, rättigheter eller intressen i en organisation och dess verksamhet. För att klassas som intressent ska man både påverka och påverkas av organisationen. Intressenternas insyn i verksamheten ges framförallt genom en fungerande redovisning (Freeman, 2010). Ett företag kan ha många olika intressenter, vilka generellt delas in i antingen primära eller sekundära. Den förstnämnda kategorin är en grupp som ett företag inte kan överleva utan som till exempel dess anställda, kunder, aktieägare och investerare. Även staten och kommunen räknas som primära intressenter då de förser marknaden med infrastruktur och stiftar lagar och regler som ska följas. Det finns ofta ett starkt ömsesidigt beroende mellan organisationen och dess primära intressenter. De sekundära intressenterna har även de inflytande över ett företags verksamhet, men dess betydelse är inte avgörande för ett företags överlevnad. En sekundär intressent är exempelvis media (Clarkson, 1995).

Vilka ett företags intressenter är beror inte bara på inom vilken bransch ett företag verkar, utan kan även påverkas av dess associationsform. Intressenterna kan även påverkas utifrån om verksamheten bedrivs inom privat eller offentlig sektor. För ett aktiebolag är exempelvis aktieägarna en viktig intressent medan ideella föreningar framförallt har sina medlemmar att ta hänsyn till. Nedan följer en generell intressentmodell, utarbetad av Freeman (2010), där de vanligaste intressenterna för ett företag presenteras.

Figur 2. Freeman (2010)

En svårighet med att ha många olika intressenter är att de oftast inte har samma förväntningar och krav på företaget vilket innebär att man måste prioritera. Intressenter med ekonomiska förväntningar på företag kan till exempel stå i konflikt mot intressenter med krav på hållbarhetsåtgärder. Förändringar på marknaden kan också få intressenternas förväntningar på ett företag att ändras vilket ställer krav på god relation och tydlig kommunikation mellan parterna. Kommunikationen sker i stor utsträckning med hjälp av en fungerande och informativ redovisning och de ekonomiska rapporter som ges ut av företag (Deegan & Unerman, 2011).

Årsredovisningen ska ge läsarna en riktig uppfattning om företagets ekonomiska ställning. För ett kunskapsföretag är det personalen som står för den viktigaste produktionsfaktorn och är den huvudsakliga intäktsgeneratorn och därför är det viktigt att återspegla just denna faktor noga i årsredovisningen. Personalens produktionsförmåga, stabilitet, kunskap och vinstpotential ska skildras för att ge intressenterna tillfredsställande information. För

aktieägarna är det vinstpotentialen som är viktigast att bedöma för att förutse potentiell avkastning. Organisationens stabilitet är då också av betydelse både för aktieägarna men även för kreditgivare som är intresserade av kreditrisken. För en kreditgivare är återbetalningsförmågan hos organisationen dessutom av stort intresse. När det kommer till ett företags anställda handlar det mycket om att säkerställa att arbetsplatsen är säker och att arbetsgivaren är framgångsrik inom sin bransch (Sveiby et al., 1989).

Donaldson och Preston (1995) använder sig av tre olika perspektiv för att beskriva intressentteorin: normativ, instrumentell och deskriptiv. Den centrala kärnan inom intressentteorin är det normativa perspektivet som handlar om etik och moral. Enligt denna teori ska företaget behandla alla intressenter lika, oavsett hur stor påverkan de har. Det instrumentella perspektivet använder empirisk data för att finna kopplingar mellan hur företag hanterar och styr sina intressenter för att uppnå sina traditionella mål som till exempel vinst och tillväxt. Den deskriptiva teorin används för att beskriva och förklara företags egenskaper och beteende. Det kan bland annat handla om att beskriva varför chefer gör som de gör i sitt arbete eller hur styrelsemedlemmar resonerar kring olika frågor. (Donaldson & Preston, 1995).

3.4.1 Legitimitetsteori

Legitimitetsteorin är en del av den positiva redovisningsteorin och behandlar hur organisationer ständigt utgår från de gränser och normer som finns inom dess bransch. Detta är viktigt då externa intressenter ofta väljer att avstå från att handla med parter som inte verkar efter normer och branschkode. En viktig del av legitimitetsteorin är det sociala kontraktet, vilket är ett oskrivet kontrakt mellan organisationen och samhället där organisationen i fråga följer samhällets förväntningar och på så sätt vinner samhällets förtroende. Det sociala kontraktet är inte lätt att definiera, men konceptet används för att representera de många implicita och explicita förväntningar som samhället har på hur organisationen ska bedriva sin verksamhet.

Legitimitetsteorin är något som i stor utsträckning sätter sitt avtryck i hur och varför företag gör vissa val då de utför sin redovisning. En del av legitimitetsteorin är den institutionella teorin. Den beskriver varför organisationer inom samma bransch liknar varandra i mångt och mycket. Förklaringen utgår från tre isomorfismer, den tvingande, den härmande och den normativa isomorfismen. Företag gör val som anses rätt av andra, det vill säga att omgivningen säger vad som är rätt att redovisa, vilket medför att företag anpassar och

harmoniserar efter andra företag. Den tvingande isomorfismen tvingar organisationen att handla i linje med intressenternas krav. Enligt den härmande isomorfismen härmar organisationen framgångsrika organisationer för att uppnå legitimitet. Detta minskar risken för snedsteg då man då följer andra lyckade organisationer. Den normativa isomorfismen handlar om den press som organisationer utsetts för, för att i så stor mån som möjligt göra som alla andra och följa en speciell normstandard (Deegan & Unerman, 2011).

3.5 Sammanfattning av teoretisk referensram

En fotbollsklubbs absolut viktigaste tillgång är dess humankapital i form av de spelare som representerar klubben. Humankapital är något som i vanliga företag inte kan aktiveras i balansräkningen eftersom det inte anses uppfylla tillgångskriterierna som finns för att kunna aktivera en tillgång. Detta skiljer sig från fotbollsvärlden där en aktivering av spelarkontrakt är praxis. Även om aktivering av humankapital inte är tillåten i vanliga företag har mycket forskning inom ämnet bedrivits och det finns i dagsläget flertalet värderingsmetoder för att värdera humankapital. Det har även publicerats förslag på alternativa balansräkningar för kunskapsintensiva företag. I enlighet med rådande redovisningsmässiga lagar och rekommendationer, såväl svenska som internationella, finns för vanliga företag ingen möjlighet att aktivera delar av sina personalkostnader. Detta medför att företags balansräkningar, i enlighet med försiktighetsprincipen, generellt sätt kommer att vara undervärderade och exkludera dolda tillgångar i form av humankapital.

Även i fotbollsklubbar kan det förekomma dolda tillgångar eftersom skillnader görs på olika kontraktsformer. Det är därför intressant att redogöra för vilken information som är viktig i en fotbollsklubbs finansiella rapporter. Dessa rapporter berör och påverkar olika intressenter. För ett vanligt företag, såväl som för en fotbollsklubb, förekommer det en rad olika intressenter såsom konkurrenter, ägare och anställda. Olika intressenter efterfrågar olika information, vilket kan komma att påverka hur företag och övriga organisationer framställer sina finansiella rapporter. Även med vilken associationsform verksamheten bedrivs kan komma att påverka vilka intressenter som finns och vilken information de är angelägna om att tillgodogöra sig. Vanliga företag, såväl som fotbollsklubbar, eftersträvar med sin redovisning att uppnå trovärdighet och legitimitet gentemot sina intressenter. Rådande redovisningsmässiga lagar och rekommendationer för humankapital i kombination med intressent- och legitimitetsteorin används som utgångspunkt för den empiriska studien för att sedan ligga till grund för uppsatsens analys och slutsats.

Kapitel 4 – Empiri

I detta kapitel kommer den till uppsatsen insamlade empirin att presenteras. Inledningsvis presenteras redovisningspraxis för de svenska elitfotbollsklubbarna i form av SvFF:s riktlinjer. Detta följs av data som samlats in ifrån AIK Fotboll och Malmö FF. Avslutningsvis kompletteras insamlad empiri med datainsamling från fotbollsklubbars intressenter.

4.1 SvFF:s riktlinjer

Till följd av att UEFA ställer krav på medlemsnationerna att ta ett ansvar för den ekonomiska utvecklingen i både föreningar och Idrotts AB införde SvFF 2001, på initiativ av svenska fotbollsklubbar, en så kallad elitlicens för de svenska elitklubbarna. Detta gjordes för att öka fotbollens trovärdighet gentemot övriga intressenter (Svenska Fotbollsförbundet, 2013). För att erhålla sin elitlicens måste klubbarna följa vad som föreskrivs i SvFF:s stadgar. I SvFF:s stadgar sägs att klubbarna skall bedriva sin verksamhet med en sund ekonomi och god redovisningssed (Svenska Fotbollsförbundet, 2013). Oavsett vilken associationsform klubben innehar skall klubbens årsredovisning baseras på IFRS, ÅRL samt BFNAR. Klubbarna måste dock i första hand följa SvFF:s riktlinjer för att tillgodogöra sig en elitlicens. För att erhålla denna licens måste därför följande kriterier uppfyllas:

- Klubben måste ha minst en auktoriserad revisor
- Klubbens räkenskapsår ska följa kalenderåret
- Senast den 16 mars ska SvFF erhållit årsredovisning, förvaltningsberättelse och revisionsberättelse från klubben
- Per den 31 december får klubben inte påvisa negativt eget kapital
- Per den 31 augusti får klubben inte ha skulder avseende skatter, transaktioner med SvFF eller andra klubbar.
- Klubbens styrelse ska intyga att klubben har rätt ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamheten för nästkommande år
- Klubbens årsmöte ska hållas senaste den 15 mars
- En klubb som bedriver delar av sin verksamhet inom ramen för annan juridisk person ska inrapportera detta senast den 16 mars
- Klubbens redovisning ska följa den av SvFF föreskrivna kontoplanen (Svenska Fotbollsförbundet, 2013).

Om något av kriterierna ovan inte följs kan en klubb mista sin elitlicens för nästkommande säsong. En klubb som inte följer riktlinjerna kan dock få behålla licensen i de fall då SvFF:s disciplinnämnd anser det lämpligt. I de fall det inträffar kan klubben dock komma att bestraffas med en tillrättavisning eller böter upp till 500 000 kronor (Svenska Fotbollsförbundet, 2013).

4.1.1 SvFF:s riktlinjer för redovisning

Det som är unikt för fotbollsklubbar i jämförelse med vanliga företag, vilket inte regleras i någon lag eller rekommendation, är på vilket sätt fotbollsspelarna redovisas och värderas. Den stora skillnaden mellan en fotbollsklubbns balansräkning och ett vanligt företags balansräkning är att man i fotbollsklubbens kan se att spelarkontrakt har aktiverats, alltså tagits upp som en tillgång. Att aktivera en kostnad för en anställd är inte något som är tillåtet i andra företag. Det är anskaffningsvärdet som aktiveras och utgör det bokförda värdet för en spelare i balansräkningen. Anskaffningsvärdet i sin tur består av den av avtalet kända övergångssumman, tränings-/utbildningsersättning, soliditetsersättning och tilläggsersättning vilket är det belopp som utgörs vid omräkning av valutakurs. Enligt Per Nilsson kan även moms komma att inräknas i det belopp som aktiveras då den redovisande klubben är en ideell förening, som exempelvis Malmö FF. Enligt Jessica Palm, Financial expert vid SvFF, motiverar SvFF aktiveringen med att när man tidigare mätte det egna kapitalet ville man ta hänsyn till att skevheter kunde uppstå då man köpte in en spelare som kontrakterades över flera år. Hela kostnaden skulle då inte bara påverka klubben under inköpsåret utan jämt fördelas under kontraktstiden och således påverka det egna kapitalet. Andra länder anammade även samma synsätt och UEFA och FIFA anpassade sig sedan efter detta. Kontraktet utgör en immateriell anläggningstillgång som skrivs av linjärt under ursprunglig kontraktstid. Den ursprungliga kontraktstiden gäller även om spelaren och klubben förhandlar fram en förlängning av kontraktstiden. Detta skiljer sig från hur avskrivning ska göras för vanliga immateriella tillgångar, för vilka avskrivningstiden ändras om nyttjandeperioden förlängs.

De spelare som får tas upp i balansräkningen är alltså spelare som förvärvas externt. En egen produkt eller en spelare som utgör ett Bosmanfall har alltså anskaffningsvärdet noll och man får således inte aktivera kontraktet. Detta betyder att en klubbns redovisade tillgångar understiger dess verkliga värde väsentligt. Detta är i enlighet med försiktighetsprincipen och innebär att både egna produkter och Bosmanfall kommer medföra att det finns dolda tillgångar i majoriteten av de svenska elitklubbarna. Jessica Palm menar att SvFF:s argument för detta är att man inte konkret kan veta ifall en spelare kommer att bli aktiverbar, alltså om

spelaren i framtiden kommer att utgöra ett väsentligt värde för klubben och det finns inte heller något marknadsvärde för unga spelare. Det är dessutom inte tillåtet för ideella föreningar att skriva upp anläggningstillgångar (SFS 1995:1554), vilket skulle vara fallet om en spelare som kommer upp i A-truppen ges ett värde. Ett sådant värde skulle inte heller vara reviderbart för en revisor, då värdet inte tagits fram på ett tillförlitligt sätt.

Avskrivning sker som sagt med linjär konstant metod och nyttjandeperioden utgörs av ursprunglig kontraktstid för aktuell spelare. Den ursprungliga avskrivningstiden gäller även i de fall en spelare skulle få kontraktet förlängt. På grund av denna situation sker inte heller någon uppskrivning då det först och främst inte är tillåtet, men även eftersom en uppskrivning inte kan ske då man skriver av erlagt transferbelopp under ursprunglig kontraktstid. Som redan berörts är uppskrivning inte tillåtet, däremot ska enligt Jessica Palm klubbledningen varje år testa spelarkontrakt för nedskrivning och således skriva ned värdet vid behov. Om återvinningsvärdet för ett spelarkontrakt bedöms vara lägre än det bokförda i balansräkningen måste det bokförda värdet justeras ned till återvinningsvärdet. Om en justering erfordras ska mellanskillnaden mellan det justerade beloppet och det ursprungliga beloppet belasta resultatet i form av en nedskrivningskostnad (Svenska Fotbollsförbundet, 2013).

4.2 AIK Fotboll AB

Allmänna Idrottsklubben (AIK) är en av Nordens största idrottsföreningar med över 18 000 medlemmar spridda över olika idrottssektioner. Klubben grundades den 15 februari 1891, men fotbollssektionen AIK Fotboll startades inte förrän 1896. Sedan dess har klubben lyckats vinna Allsvenskan elva gånger och Svenska Cupen åtta gånger. AIK ligger på en tredje plats i den Allsvenska maratontabellen. Klubben, som har sitt säte i Solna, spelade tidigare sina hemmamatcher på Råsunda Fotbollsstadion men sedan 2013 är Friends Arena ny hemmaplan. AIK Fotboll AB har sedan 1999 drivits som ett aktiebolag med den ideella föreningen AIK Fotbollsförening som största ägare. 2006 bör noterades klubben på Nordic Growth Market och i samband med omstruktureringen gjordes även en nyemission där pengarna som tillfördes till stor del användes för att reducera klubbens skulder (AIK Fotboll, 2014).

4.2.1 Regelverk och principer vid redovisning av spelarkontrakt

I sin årsredovisning anger AIK Fotboll att årsredovisningen för AIK Fotboll AB är upprättad enligt ÅRL och RFR 1. Detta kompletteras sedan med internationella redovisningsprinciper

och regler för koncerner, hämtade från IFRS-regelverket. I enlighet med SvFF:s riktlinjer aktiverar även AIK Fotboll kostnaderna för de spelare som är externt förvärvade som en immateriell tillgång i balansräkningen. I AIK Fotbolls årsredovisning redovisas spelarkontrakten som immateriella tillgångar under posten ”Licensierade spelare”. Kontrakten redovisas till anskaffningsvärdet minus avskrivningar samt eventuella nedskrivningar. Ingen individuell uppdelning görs utan värdet som redovisas består av alla förvärvade spelare. I årsredovisningen för 2013 anges att det aktuella värdet uppgår till drygt nio miljoner kronor.

AIK Fotboll följer de riktlinjer som ges ut av SvFF beträffande både avskrivningar och så kallade sign-on bonusar. Det innebär att avskrivningar på spelarkontrakten görs linjärt över kontraktstiden och att de sign-on bonusar som delas ut kostnadsförs direkt som en lönekostnad till skillnad från Malmö FF som periodiserar dessa över kontraktstiden (AIK Fotboll, 2014). Följden av detta är att ett verkligt värde på klubbens tillgångar inte återspeglas i balansräkningen.

4.2.2 Spelartrupp

AIK Fotbolls spelartrupp för säsongen 2014 består av 24 A-lagsspelare. Av spelarna i AIK Fotbolls spelartrupp är åtta spelare förvärvade externt, sex stycken är egna produkter och nio har kommit som Bosmanfall. Ytterligare har AIK lånat in en spelare under säsongen 2014 och denna spelare belastar därmed klubben enbart med en lönekostnad och ingen övergångssumma eftersom det ursprungliga kontraktet är skrivet med en annan klubb. Eftersom tillgångsposten som berör spelarkontrakt i balansräkningen inte specificerar vilka spelare som är upptagna som tillgångar är det inte möjligt att avgöra vilka av de åtta förvärvade spelarna som är aktiverade i balansräkningen. Nedan följer en sammanställning av AIK Fotbolls spelartrupp för säsongen 2014:

Typ av A-lagskontrakt	Antal
Förvärvade spelare	8
Egna produkter	6
Inlånade spelare	1
Bosman in	9
Totalt	24
Truppens värde i BR	9 579 tkr

Figur 3. Sammanställning av AIK Fotbolls spelartrupp 2014

4.3 Malmö FF

Malmö FF grundades den 24 februari 1910 och debuterade i Allsvenskan säsongen 1931/1932. Sedan dess är klubben en av Sveriges mest framgångsrika med tjugo seriesegrar och fjorton cupvinster. Malmö FF leder dessutom den sammanlagda maratontabellen för svenska elitklubbar (Malmö FF, 2014). Klubben är en ideell förening med årsstämman som högsta beslutande organ. Räkenskaper och revision godkänns av medlemmarna medan verksamheten sköts av klubbens VD i samråd med ordföranden (Malmö FF, 2011). Malmö FF hade i slutet av 2013 ett eget kapital på 86,4 miljoner vilket gör dem till en av de rikaste klubbarna i Sverige.

4.3.1 Regelverk och principer vid redovisning av spelarkontrakt

Malmö FF använder sig av redovisningsprinciper som stämmer överens med ÅRL, BFNAR samt SvFF:s riktlinjer för elitlicens. I enlighet med SvFF:s riktlinjer för redovisning redovisar Malmö FF spelarkontrakt som en tillgång i balansräkningen. Spelarkontrakten redovisas i årsredovisningen under posten immateriella anläggningstillgångar som ”Balanserade utgifter för spelarförvärv” och värderas till anskaffningsvärde enligt BFNAR. Kontrakten skrivs av linjärt över kontraktstiden i enlighet med SvFF:s riktlinjer. I årsredovisningen anges det totala värdet av de förvärvade spelarna och det uppgick till drygt 18 miljoner kronor under 2013. I tilläggsupplysningarna presenteras en sammanställning på hur värdet är beräknat, men det görs ingen individuell uppdelning per spelare. Värdet består därmed av det ingående värdet och årets inköp minus eventuella försäljningar, nedskrivningar och de planenliga avskrivningarna. Malmö FF har under de senaste två åren inte gjort några nedskrivningar på sina spelare eftersom det enligt Per Nilsson endast sker då en spelare klassas som fotbollsinvalid.

En ytterligare redovisningsteknisk aspekt som är intressant med Malmö FF:s årsredovisning är hur de hanterar så kallade sign-on bonusar. Enligt SvFF:s riktlinjer är detta en kostnad som ska kostnadsföras under det aktuella året. Malmö FF anser dock att detta är en post som ska periodiseras över kontraktstiden och dessa bonusar redovisas därför som ”Upplupna personalkostnader” i årsredovisningen, något som går emot SvFF:s riktlinjer. En sign-on bonus kan erhållas vid alla typer av kontraktstecknande. Det spelar alltså ingen roll om det rör sig om Bosmanfall, egna produkter eller förvärvade spelare.

I årsredovisningen framkommer det att Malmö FF, för att tillföra kapital genom vinstandelstillskott, valt att teckna avtal med riskkapitalbolaget Euro Football Invest AB i utbyte mot en del av vinsterna vid framtida spelarförsäljningar. Klubben har genom detta avtal tillförts vinstandelstillskott på totalt 28,5 miljoner kronor vilket använts till investeringar i nyförvärv samt förlängning av nuvarande spelarkontrakt (Malmö FF, 2014).

4.3.2 Spelartrupp

Malmö FF:s spelartrupp består under säsongen 2014 av 29 A-lagsspelare. Av dessa är fem spelare utlånade till andra klubbar och tre stycken är juniorer med så kallade lärlingskontrakt. Av spelarna i Malmö FF:s A-lagstrupp är tio stycken förvärvade utifrån och skulle därmed kunna vara aktiverade i balansräkningen. Truppen innehåller utöver de förvärvade spelarna fjorton egna produkter och fem Bosmanfall (Malmö FF, 2014). Eftersom tillgångsposten som berör spelarkontrakt i balansräkningen inte specificerar vilka spelare som är upptagna som tillgångar är det inte möjligt att avgöra vilka av de tio spelarna som är aktiverade och direkt kostnadsförda, men Malmö FF har haft möjlighet att aktivera tio spelare som tillgångar. Nedan följer en sammanställning av Malmö FF:s spelartrupp för säsongen 2014:

Typ av A-lagskontrakt	Antal
Förvärvade spelare	10
Egna produkter	14
Inlånade spelare	0
Bosman in	5
Totalt	29
Truppens värde i BR	18 137 tkr

Figur 4. Sammanställning av Malmö FF:s spelartrupp 2014

4.4 Intervjuer med och datainsamling från fotbollsklubbers intressenter

I följande avsnitt kommer de intervjuer och den datainsamling som gjorts för att samla in empiri till uppsatsen att presenteras. Personerna som har blivit tillfrågade är alla väl insatta inom sitt gebit och kan därför anses ha gett mycket trovärdiga och tillförlitliga svar på de frågor som ställdes under intervjuerna och datainsamlingen. För att få en så god helhetsbild som möjligt har flertalet olika intressenter tillfrågats.

4.4.1 Klubbledningens perspektiv

Nedan presenteras datainsamlingen från samtalet och mailkorrespondensen med Per Nilsson, f.d. VD Malmö FF respektive Håkan Strandlund, ekonomichef AIK Fotboll.

I sin redovisning tillämpar Malmö FF de av SvFF angivna redovisningsrekommendationerna, men enligt Per Nilsson följs dessa inte slaviskt utan de kombineras med riktlinjer och regler från den internationella standarden IFRS. Exempelvis föreslår SvFF att den så kallade sign-on bonusen ska kostnadsföras, medan Per Nilsson säger att man i Malmö FF periodiserar även denna kostnad över kontraktstiden. Utöver sign-on bonusen följer man SvFF:s riktlinjer vid redovisning av spelarkontrakt då man aktiverar anskaffningsvärdet och skriver av detta linjärt över kontraktstiden. För egna produkter samt Bosmanfall finns det, på grund av rådande regler och rekommendationer, ingen möjlighet att aktivera en tillgångspost i balansräkningen. Trots att AIK Fotboll är ett noterat aktiebolag sköts den operativa verksamheten på liknande sätt som i en förening såsom Malmö FF. I och med att AIK Fotboll tillämpar de redovisningsmässiga rekommendationerna som SvFF anger för att erhålla elitlicens aktiveras externt förvärvade spelare i balansräkningen. Att man aktiverar spelarkontrakten bidrar enligt Håkan Strandlund till en mer rättvisande bild av kostnaden då den slås ut över hela kontraktstiden och inte bara påverkar resultatet vid ett tillfälle, vilket hade varit fallet om man istället hade kostnadsfört spelarförvärvet.

För att en svensk elitfotbollsklubb ska erhålla sin elitlicens ska man följa de ekonomiska riktlinjer som SvFF satt upp, både gällande redovisningsmässiga frågor såväl som de kriterier som diskuterats ovan. Per Nilsson indikerade tidigt under intervjun att Malmö FF inte följer dessa riktlinjer till hundra procent när det kommer till de redovisningsmässiga frågorna, men genom det positiva egna kapitalet som Malmö FF kan uppvisa i kombination med en öppen dialog med SvFF bidrar det till föga problem. Eventuella komplikationer skulle, enligt Per Nilsson, kunna uppstå i en situation då en förenings egna kapital drastiskt försämras och rör sig mot noll.

Den mest kontroversiella delen gällande fotbollsklubbars redovisning innefattar värderingsproblematiken kring hur mycket en spelare är värd. Det är inom denna del där flest frågor finns och det är följaktligen intressant att beröra. Frågan är kontroversiell i det anseendet att det inte går att göra en faktisk förvärvsanalys vid ett spelarförvärv och därmed utgör övergångssumman hela det värde som en spelare aktiveras till i balansräkningen. Per Nilsson menar att övergångssummor generellt sätt bestäms på erfarenhetsmässiga grunder

och påverkas av det ekonomiska klimatet samt näringslivskedjan i den internationella fotbollen.

När spelarkontrakt väl aktiveras görs detta genom anskaffningsvärdesmetoden i såväl AIK Fotboll som Malmö FF. Både Håkan Strandlund och Per Nilsson menar att klubbarna tillämpar linjär avskrivningsmetod där kontraktstiden ligger till grund för avskrivningarna, enligt SvFF:s riktlinjer. Om en spelare skulle bli skadad påverkar detta inte spelarens värde, undantagsvis om spelaren skulle bli fotbollsinvalid. I dessa sällsynta fall skrivs således spelarens värde ner till noll i både AIK Fotboll och Malmö FF. Andra fall då klubbar värderar spelare till värdet noll är då spelarna är egna produkter eller då spelarna har gått till klubben som Bosmanfall. Skulle en sådan spelare vid en senare tidpunkt säljas vidare till en annan klubb uppstår alltid en realisationsvinst. Realisationsvinsten uppgår således till hela försäljningsbeloppet eftersom det strider mot diverse regelverk att göra uppskrivningar. Anledningen till att det inte görs en aktivering av egna produkter och Bosmanfall beror i stor utsträckning på att det saknas ett anskaffningsvärde. Per Nilsson menar dessutom på att det är irrelevant med en sådan aktivering för Malmö FF då klubbens ekonomiska ställning i största utsträckning bedöms utifrån dess likviditet och inte dess balansomslutning. Detta innebär därför att dessa kontrakt, för såväl Malmö FF som övriga elitklubbar, endast medför direkt kostnadsförda lönekostnader för innevarande redovisningsperiod.

De två klubbledningsrepresentanterna menar på att den största skillnaden som föreligger mellan de olika associationsformerna inte är redovisningsrelaterat, trots de skillnader som finns rent regelmässigt, utan istället handlar om det långsiktiga arbetet. Ett aktiebolag bör ha ett vinstdrivande syfte, där aktieägarnas intresse ska tas i beaktning, vilket innebär att viss del av ett eventuellt överskott bör delas ut. En ideell förening däremot bör inte ha ett vinstdrivande syfte och kan därför lättare återinvestera överskotten i verksamheten, exempelvis till nyförvärv. Håkan Strandlund indikerar dock att svensk elitfotboll generellt sätt inte varit speciellt lönsam, vilket har lett till att AIK Fotboll och många andra klubbar har möjlighet att göra så kallade underskottsavdrag.

4.4.2 SvFF:s perspektiv

Nedan presenteras datainsamlingen från mailkorrespondensen med Jessica Palm, Financial Expert vid Svenska Fotbollsförbundet.

På initiativ av de svenska elitfotbollsklubbarna implementerades den så kallade elitlicensen. Detta gjordes för att öka fotbollsklubbarnas trovärdighet gentemot andra intressenter. Då

fotbollsklubbar innan implementeringen av SvFF:s riktlinjer för elitlicens kostnadsförde ett spelarförvärv påverkade detta endast innevarande års redovisning. SvFF valde därför att införa nya riktlinjer vilket möjliggjorde en aktivering av spelarkontrakten som ett komplement till alternativet att kostnadsföra övergångssumman. Detta innebar att fotbollsklubbar gavs möjligheten att jämt fördela anskaffningspriset över hela kontraktstiden och på så sätt på inte enbart påverka innevarande redovisningsperiod samt det egna kapitalet. Jessica Palm berättar att flera andra länder också arbetade efter denna princip och att det senare skulle visa sig att UEFA anpassade sig efter detta. Aktiveringsmöjligheten gäller även i redovisningsmässiga frågor vid en UEFA-licensprövning.

Enligt den relativt nya standarden IFRS 13 ska värdering av tillgångar ske till verkligt värde. I de riktlinjer som finns från både SvFF och UEFA finns det i och med detta skillnader. Enligt IFRS är det anskaffningsvärdet man utgår från för att sedan ompröva tillgången och därefter skriva upp eller ned den. Att använda den typen av värderingsmetod är inte tillåtet enligt SvFF och UEFA då uppskrivningar av värdet på en anläggningstillgång inte får göras. Det innebär att det inte går att skriva upp värdet på en spelare (se nedan punkt nr 4). Jessica Palm säger dock att varje år ska klubbledningen däremot utvärdera värdet på de spelare som finns i balansräkningen och vid behov skriva ned dem. Nedskrivningar är i de fall det finns behov något som belastar årets resultat.

Eftersom man utgår från anskaffningsvärdet som det aktiverbara värdet uppstår en problematik vid upptagning av spelare som kommer till klubben som Bosmanfall samt egna produkter, eftersom det inte finns något anskaffningsvärde att utgå från.

Jessica Palm anger nedan de anledningar som SvFF har för att egna produkter samt Bosmanfall inte får aktiveras i fotbollsklubbars balansräkning:

- I. Det går inte på ett tillförlitligt sätt att säkerställa den totalt nedlagda kostnaden per spelare.
- II. Det går inte i förväg att veta vilka spelare som är aktiverbara, det vill säga identifiera vilka spelare som vid ung ålder eventuellt senare utvecklas till att bli av något aktiverbart värde.
- III. Det finns inga marknadsvärden på unga spelare, eftersom de inte handlas på en aktiv transfermarknad som professionella fotbollsspelare görs.
- IV. Det är inte, enligt ÅRL kap 4 paragraf 6, tillåtet för ideella föreningar att skriva upp anläggningstillgångar. Det är alltså inte möjligt att vid tidpunkten för att en spelare

antingen ansluter till A-laget eller förvärvas utan övergångssumma fastställa spelaren ett tänkt och aktiverbart värde.

- V. Det är som en följd av ovan nämnda kriterier inte heller reviderbart för revisorer om man skulle fastställa några uppskattade värden, då underlag för aktiveringen således inte går att ta fram på ett tillförlitligt sätt.
- VI. Efter det att SvFF infört den så kallade elitlicensen visade det sig att UEFA införde liknande krav för klubblicens för deltagande i internationella klubbävlingar. UEFA kom fram till att den svenska modellen följde internationell standard och därmed finns nu även krav från UEFA att tillämpa de rådande redovisningsprinciperna som ej tillåter uppskrivning.

En skillnad mellan de nämnda associationsformerna som Jessica Palm berättar om gäller momsens vid spelarövergångar. En övergång där en svensk klubb som bedrivs som ett aktiebolag säljer till en förening ska transfersumman innehålla moms, vilket innebär att klubbar som bedriver sin verksamhet som aktiebolag kan dra av en del av övergångssumman. Detta är dock inte möjligt för ideella föreningar, vilka därmed kan komma att behöva betala större övergångssummor. Sker övergången mellan två föreningar ska ingen moms ingå i övergångssumman. Jessica Palm berättar att momsfrågan också är aktuell då spelare förvärvas från utlandet. Ett spelarköp från utlandet anses vara en tjänst och en klubb som bedrivs som aktiebolag måste därför betala förvärvsmoms, som sedan kan dras av. Även föreningar måste betala förvärvsmomsen, men kan inte göra avdrag för den vilket innebär att övergångssumman blir större och det aktiverbara beloppet likaså.

4.4.3 Redovisningsprofessionens perspektiv

Nedan presenteras datainsamlingen från telefonintervjun med David Hedlund, auktoriserad revisor vid PwC:s sportsektion i Örebro, nedan benämnd Revisor A, samt från mailkorrespondens med anonym auktoriserad revisor med anknytning till svensk elitfotboll, nedan benämnd Revisor B.

När en fotbollsklubb anskaffar en spelare uppstår ofta en betydelsefull utgift. Om denna utgift skulle kostnadsföras direkt hade det lett till stor negativ resultatpåverkan under innevarande år. Enligt Revisor A hade en sådan kostnadsföring varken gett en korrekt eller rättvisande bild av en klubbs ekonomiska ställning då spelaren normalt kontrakteras över ett antal år. För att ge en rättvisande bild av spelarförvärvet ska spelaren således tas upp i balansräkningen för att sedan, under kontraktstiden skrivas av linjärt. Detta leder i sin tur till, enligt Revisor A, att

en matchning av intäkterna en spelare genererar till den kostnad som uppstår, som i sin tur kopplas till rätt period i enlighet med matchningsprincipen. Revisor B fyller i och menar på att om en spelare skulle bli långtidsskadad och därmed inte kunna nyttjas i intäktsdrivande syfte under den resterande nyttjandeperioden eller bli fotbollsinvalid ska värdet på spelaren skrivas ned till noll direkt. Denna bedömning ska göras av en läkare eftersom de på bästa sätt kan bedöma om spelaren förväntas kunna återkomma till spelbart skick under kontraktperioden, det vill säga innan nyttjandeperioden går ut.

Enligt Revisor A utgår alltså en fotbollsklubb från anskaffningsvärdet och skriver av detta under kontraktstiden. Utan ett anskaffningsvärde kan man således inte ta upp en spelare som en tillgång och man kan därför inte skriva av denne. Denna situation förkommer i huvudsak i två fall, Bosmanfall samt egna produkter som tar steget upp i A-laget. Dessa spelares verkliga värde överstiger därmed det bokförda värdet med hundra procent eftersom de inte existerar som en tillgångspost i balansräkningen. Revisor A hävdar dock att det skulle, såväl för klubbarna som för i ämnet insatta revisorer, bli svårt att göra en korrekt och rättvisande värdering då den i högsta grad skulle vara väldigt subjektiv. Även Revisor B menar på att en konstant omvärdering, till exempelvis till verkligt värde, hade lett till spekulationer kring om spelaren ska spela ut sitt kontrakt och därmed kunna byta klubb som ett Bosmanfall eller inte. Enligt Revisor A kommer det konservativa redovisningssystemet i Sverige mest troligt tillämpas även i framtiden, vilket innebär att försiktighetsprincipen kommer förbli en viktig del av svensk redovisning. Att inte omvärdera egna produkter och Bosmanfall till verkligt värde och ta upp dem som en tillgångspost i balansräkningen är i enlighet med försiktighetsprincipen.

Revisor B hävdar att fotbollsklubbarnas redovisning och finansiella rapporter inte påverkas av vilka intressenter klubben har, däremot är det möjligt att verksamhetsberättelsen kan komma att se annorlunda ut beroende på vilken associationsform klubben har. Ideella föreningar bör exempelvis inte ha samma vinstdrivande syfte som ett aktiebolag. Ytterligare menar Revisor B att de olika intressentgrupperna är intresserade av olika saker när det kommer till en klubbs ekonomi och verksamhet. Medlemmar och sponsorer ser mer på värden som idrottsliga prestationer och reklamvärde, ungdomsverksamhet och socialt engagemang medan finansärer är mer intresserade av betalningsförmåga och ekonomisk styrka och stabilitet.

4.4.4 Övriga intressenters perspektiv

Nedan presenteras en sammanställning av den viktigaste datainsamlingen från samtal och mailkorrespondens med fotbollsklubbarnas övriga intressenter. Den initierade Malmö FF-supportern Petter Westergren intervjuades i samband med ett personligt möte, medan en bank och sponsorer till Malmö FF kontaktats via mail.

Petter Brunnberg, pressekreterare på Nordea, förklarar hur Nordea som kreditgivare bedömer en fotbollsklubb. Nordea gör provningar för varje företag, förening eller privatperson som ansöker om lån. Det viktigaste vid bedömning av en potentiell låntagare är deras återbetalningsförmåga som utvärderas genom en helhetsbedömning utifrån en rad faktorer. Den här typen av bedömning görs för alla kunder oavsett om det är en fotbollsklubb eller inte. Mer specifika svar gavs tyvärr inte av datainsamlingen från Petter Brunnberg.

Petter Westergren är en aktiv MFF-supporter som dessutom är medlem i klubben och går följaktligen på årsmöten och liknande sammanträden. Han läser Malmö FF:s årsredovisning och tror att de flesta andra aktiva medlemmarna som besitter grundläggande redovisningskunskaper gör detsamma. Detta eftersom man strävar efter att få så stor insikt som möjligt i klubben i sitt hjärta. En stabil ekonomi är en viktig förutsättning för att en klubb ska kunna hävda sig både nationellt och internationellt, speciellt internationellt vilket är Malmö FF:s mål under denna säsong. Petter Westergren menar därför på att bygga upp en stark långsiktig ekonomi där man gör rätt för sig och inte tar sig vatten över huvudet är essentiellt. Det är enligt Petter Westergren även viktigt att en storklubb som Malmö FF gör rätt för sig, att redovisningen ger en rättvisande bild i enlighet med IFRS och SvFF:s riktlinjer. En misskött ekonomi och redovisning kan få rejäla konsekvenser och i värsta fall en indragen elitlicens, vilket vore en katastrof för alla supportrar. Det viktigaste blir alltså bara att kontinuerligt erhålla elitlicensen samt ha tillräckliga resurser så att verksamheten kan bedrivas vidare på elitnivå. På grund av detta vilar ett tungt ansvar på ledningen inom klubben och Petter Westergren menar på att han och andra aktiva medlemmar måste känna stor tilltro till beslutsfattarna då han rent spontant känner att en supporters makt och chans att påverka är minimal även om årsstämman är det högst beslutande organet i Malmö FF. Det är på årsstämman som medlemmarna till viss del har möjlighet att påverka vem som ska fatta besluten under nästkommande år.

En annan viktig aktör för fotbollsklubbar är deras sponsorer och därför samlades data in via mailkorrespondens med både större och mindre sponsorer till Malmö FF. Vid denna

datainsamling framgick det att sponsorerna inte tittar speciellt mycket på årsredovisningen utan mer på klubbarnas värderingar. Det är viktigt att sponsorns värdegrund stämmer överens med klubbens. Sponsorerna menade även att en långsiktig inriktning exempelvis i sin ungdomsverksamhet är av stor betydelse. Huvudsaken är dock att klubben får sin elitlicens från SvFF så att de har rätt att spela i Allsvenskan där sponsorn gärna vill synas. Naturligtvis är ekonomin då viktig eftersom det krävs god ekonomi för att erhålla elitlicensen.

Kapitel 5 – Analys

I kapitel fem kommer den insamlade empirin analyseras och diskuteras. Utöver denna diskussion kommer kopplingar till den i kapitel tre presenterade teorin att göras. Först kommer ett generellt resonemang kring humankapital att ges för att sedan inriktas mer och mer på fotbollsklubbar och dess intressenter.

5.1 Redovisning av humankapital

Trots att personal är många företags absolut viktigaste och i somliga fall enda tillgång, finns det för vanliga företag i dagsläget, enligt rådande regler och rekommendationer, ingen möjlighet att aktivera delar av sina personalutgifter. Detta är något som förklaras tydligt i tidigare forskning och litteratur och klargörs genom de redovisningsmässiga kriterier som finns för att aktivera en tillgång i balansräkningen. Vilket tidigare nämns måste en tillgång vara identifierbar, företaget måste besitta kontroll över resursen och resursen ska generera framtida ekonomiska fördelar för att tillgångskriterierna ska anses vara uppfyllda. För ett vanligt företag kan endast två av de tre kriterierna angående personal anses vara uppfyllda, eftersom företag inte kan anses ha kontroll över sina anställda. Just den icke-existerande kontrollen, då majoriteten av de anställda har tillsvidarekontrakt med en uppsägningstid, var något som de två intervjuade revisorerna ansåg vara den största problematiken kring hur framtida redovisning av humankapital i vanliga, kunskapsbaserade, företag skulle kunna göras.

Utöver den icke-existerande kontrollen hade det vid redovisning av humankapital i vanliga företag uppkommit problematik kring hur värderingen av humankapitalet skulle kunna göras. I teoridelen av uppsatsen presenteras ett antal värderingsmetoder som Gröjer och Johansson (1984) menar på skulle kunna användas. Svårigheten med många av de nämnda metoderna är att det generellt saknas ett anskaffningspris för en anställd eftersom de inte handlas på en aktiv marknad. Det blir därmed svårt att värdera enligt både anskaffningsmetoden och omvärderingsmetoden som omnämns i den internationella redovisningsstandarden för immateriella tillgångar, IAS 38. Vidare diskuteras i mer dagsfärsk litteratur att en värdering enligt en nuvärdesprincip skulle kunna ge en mer rättvisande bild av humankapitals faktiska värde. Detta skulle innebära att värderingen utgår ifrån en uppskattning av framtida kassaflöden som en anställd skulle kunna generera. Sammantaget finns ett stort gemensamt problem med de värderingsmetoder som i stor utsträckning presenteras i tidigare litteratur och

det är att det saknas en aktiv marknad för att handla med personal. Om en aktivering av humankapital i balansräkningen möjliggjordes skulle värderingen komma att vara högst subjektiv och till stor del baseras på uppskattningar kring anskaffningsvärden och framtida kassaflöden. Enligt de tillfrågade revisorerna skulle detta leda till att revisionsbyråer inte längre skulle kunna revidera företag där humankapital tas upp som tillgång. De skulle inte heller kunna hjälpa till med dessa värderingsfrågor eftersom de i största utsträckning skulle grunda sig på ovetenskapliga uppskattningar. Vidare uppkommer fler värderingsproblem då en stor andel av den kunskap en anställd besitter kan tänkas komma från företaget och det strukturella kapitalet som finns inom organisationen. Argument som har presenterats i tidigare litteratur menar på att rekryteringsutgifter samt eventuella utbildningskostnader skulle kunna användas som grund för ett aktiverbart belopp för humankapital, men detta slutar även i problematiken kring hur till exempel avskrivningar skulle göras då det är nästintill omöjligt att avgöra en korrekt nyttjandeperiod som skulle kunna ligga till grund för en linjär avskrivningsplan.

Oavsett om det finns möjlighet att aktivera humankapital i balansräkningen förblir de anställda oerhört viktiga för såväl stora som små företag. Vid en kort anblick av ett antal, vid svenska Large Cap noterade bolags årsredovisningar kan de anställdas betydelse bekräftas. Trots att det är svårt att i monetära termer definiera värdet av ett företags humankapital omnämns medarbetarna ofta i ett icke-monetärt resonemang i årsredovisningar. Att istället för att faktiskt redovisa humankapital som en tillgång, föra en diskussion kring hur viktiga ett företags medarbetare är utan att benämna dess ekonomiska värde var något som framkom som en rekommendation till framtida ekonomiska rapporter i de intervjuer vi gjorde med både de revisorer och fotbollsklubbar vi var i kontakt med. Problematiken kring värdering försvinner därmed och de av årsredovisningarna berörda intressenterna kan trots detta få en inblick i hur värdefullt ett företags humankapital faktiskt är.

5.1.1 Nuvarande och alternativa värderingsmetoder

Som tidigare nämnts i uppsatsens teorikapitel finns det ett antal metoder vilka skulle kunna användas för att värdera humankapital och därmed även för värdering av de kontrakt som aktiveras i elitklubbers balansräkning. Enligt de av SvFF angivna riktlinjerna för hur en svensk elitfotbollsklubb ska redovisa ska försiktighetsprincipen tillämpas och spelarkontrakten ska värderas till anskaffningsvärdet minus eventuella av- och nedskrivningar. Trots att detta är de normgivande riktlinjerna finns det alternativa värderingsmetoder som kan anses ge en mer rättvisande bild av en fotbollsklubbs

immateriella tillgångar eftersom det bokförda värdet för spelarkontrakt i nästintill alla klubbar understiger det faktiska marknadsvärdet.

Enligt den internationella standarden för immateriella tillgångar, IAS 38, kan värdering ske på två sätt. Det första alternativet är att värdera i enlighet med SvFF:s riktlinjer, det vill säga anskaffningsmetoden där anskaffningspriset minus av- och nedskrivningar motsvarar det bokförda värdet. Alternativ två kallas omvärderingsmetoden och bygger på att företagsledningen minst en gång om året gör en omvärdering av tillgången till ett aktuellt värde. Ytterligare har en nyligen instiftad internationell standard, IFRS 13, börjat gälla vilken innebär att en tillgång alltid ska värderas till verkligt värde. Det verkliga värdet ska byggas på marknadspriser från aktiva marknader och bestäms utifrån tre olika nivåer.

Ytterligare finns det, inom tidigare forskning, ytterligare förslag på hur humankapital kan värderas. Det finns dock lite skrivet om det specifika ämnet att värdera fotbollsspelare och deras kontrakt. En värderingsmetod som används flitigt för att värdera andra typer av tillgångar är den så kallade nuvärdesmetoden vilken innebär att framtida ekonomiska flöden diskonteras och därmed utgör ett värde för tillgången. Detta skulle kunna tillämpas även för fotbollsspelare, även om det skulle vara problematiskt att beräkna och uppskatta de ekonomiska flödena samt välja en adekvat diskonteringsränta.

Ett annat alternativ som skulle kunna tillämpas för att värdera spelarkontrakten till ett aktuellt värde vore att tillsätta en oberoende värderingskommitté som enbart ägnar sig åt att värdera kontrakt. En kommitté bestående av specialister inom ämnet skulle på ett lämpligare vis kunna beräkna ett mer tillförlitligt värde än om exempelvis klubbledningarna själva, högst subjektivt, skulle göra en värdering till verkligt värde. Ett liknande system används till viss del vid värdering av spelare i den engelska högsta ligan Premier League. Värderingen görs med hjälp av det så kallade OPTA-index som baseras på en spelares prestationer över en förutbestämd tidsperiod. Även om en värdering av spelarkontrakten med hjälp av OPTA-index, verkligt värde eller nuvärdesmetoden skulle komma att bli aktuell inom svensk elitfotboll finns ett underliggande problem i värdering av detta humankapital med en annan metod än anskaffningsmetoden. I alla fall där en konstant omvärdering tillämpas, skulle stora fluktuationer förekomma i balansräkningen. Skulle exempelvis OPTA-index ligga till grund för värderingen skulle en klubb under en tidsperiod då deras resultat är framgångsrika kunna ha ett högt värde på sina spelarkontrakt, medan under nästkommande period då spelet inte fungerar på samma sätt, vara tvungna att redovisa ett betydligt lägre belopp.

Att klubbarna följer rådande praxis i form av de riktlinjer som SvFF anger för redovisning kan därför anses att i stor utsträckning bero på att klubbarna vill erhålla sin elitlicens samt bedriva en legitim verksamhet. Vid en anblick i de allsvenska klubbarnas årsredovisningar syns att alla klubbar har en tillgångspost i balansräkningen där förvärvade spelarkontrakt redovisas. Det är möjligt att det, utöver praxis, beror på de normgivande och härmande isomorfismerna inom svensk elitfotboll, vilken innebär att alla klubbarna med sin redovisning vill uppnå legitimitet och därmed redovisar likadant. Den tvingande isomorfismen är också aktuell då uppskrivningar förbjuds av UEFA. Att inte kunna göra uppskrivningar av egna produkter, Bosmanfall eller spelare som utvecklats ligger alltså i linje med UEFA:s regelverk för klubblicens. Dessutom ligger de icke-existerande uppskrivningarna i linje med försiktighetsprincipen som ska tillämpas eftersom tillgångar ska värderas lågt. Det som är intressant blir därför vilken information klubbarnas olika intressenter efterfrågar, vilket kommenteras nedan.

5.2 Redovisning av spelarkontrakt i fotbollsklubbar

Till skillnad från vanliga företag finns det, som tidigare nämnts, föreningar och bolag som får göra en aktivering av delar av sitt humankapital. Svenska elitfotbollsklubbar tillåts enligt det regelverk som SvFF satt upp för den så kallade elitlicensen aktivera en del av de spelarkontrakt som finns i klubben. Möjligheten att aktivera spelarkontrakten motiveras utifrån de tre tillgångskriterierna, där kontraktet som förbinder spelaren att spela för klubben anses uppfylla kontrollkriteriet vilket inte uppfylls med anställda i andra företag. I de intervjuer som genomförts med representanter från både elitklubbar och SvFF framkom det att en spelare via sitt kontrakt kan anses vara en identifierbar tillgång eftersom kontraktet går att separera från företaget och sälja vidare på en aktiv marknad. Klubben anses också via kontraktet ha kontroll över spelaren under en tidsbestämd period och eftersom spelaren hjälper till att generera framtida intäkter uppfylls även kriteriet kring framtida ekonomiska fördelar. Något som utkristalliserade sig under intervjuernas skede var att just det tidsbestämda kontraktet är den viktigaste faktorn som avgör att aktiveringen är möjlig. Detta tidsbestämda kontrakt är det som skiljer fotbollsspelarna med anställda med en tillsvidareanställning samtidigt som kontraktet kan handlas med på en aktiv transfermarknad som saknas för annan personal. Detta innebär i sin tur att det enda humankapital som en fotbollsklubb kan aktivera är fotbollsspelare med tidsbestämda kontrakt och övrig personal inom organisationen såsom VD, tränare med flera kan således inte aktiveras som en tillgång.

Något som tydligt framkom av de intervjuer vi genomförde med såväl fotbollsklubbarna, som SvFF och revisorerna samt ur SvFF:s riktlinjer för redovisning var att det inte finns möjlighet att aktivera varken Bosmanfall eller egna produkter som immateriella tillgångar. Från intervjuerna motiveras detta framför allt med att det saknas ett marknadsvärde för spelarna och det går därför inte att på ett tillförlitligt sätt värdera spelarens nya kontrakt. Ytterligare framkom det att värderingsproblematiken kring egna produkter skulle vara ännu större. Det var framförallt från intervjuer med de två revisorerna där det diskuterades huruvida fotbollsklubbar skulle kunna beräkna värdet på en egen produkt tillförlitligt, detta eftersom det saknas en aktiv marknad där det kan handlas med unga spelare. Utöver saknaden av aktiv marknaden skulle fotbollsklubbarna behöva göra viktiga ställningstaganden vid väldigt ung ålder hos spelarna. Det är exempelvis väldigt svårt att förutse vilka spelare som i framtiden kommer bli aktuella för A-lagsspel vid ung ålder och därmed blir det svårt att bestämma vilka kostnader i utbildningen av spelaren som skulle kunna aktiveras som en immateriell tillgång. Att inte redovisa Bosmanfall och egna produkter går dessutom hand i hand med den försiktighetsprincip som ska tillämpas enligt SvFF:s riktlinjer och vilken tillämpas i svenska företag i stort. Om SvFF i framtiden skulle vilja att svenska elitfotbollsklubbar tog upp egna produkter och Bosmanfall som en tillgång i balansräkningen skulle den ovan nämnda balansräkningen som Gröjer och Johansson (1996) tagit fram kunna användas. Detta skulle i så fall innebära att rekryteringskostnader i form av scoututgifter och agentarvoden skulle kunna aktiveras som så kallat rekryteringskapital för Bosmanfall medan utbildningskapital skulle kunna användas för att aktivera egna produkter. De två tillgångsposterna skulle i sin tur matchas med bundna reserver i form av rekrytering och utbildning i en klubbs balansräkning.

Den största anledningen till att de svenska elitfotbollsklubbarna väljer att aktivera majoriteten av de förvärvade spelarkontrakten som en tillgång i balansräkningen beror på att en direkt kostnadsföring hade påverkat klubbarnas ekonomi i för stor utsträckning. Ett argument för direkt kostnadsföring är att det skulle sänka klubbarnas resultat och därmed orsaka en mindre skatteeffekt. I de båda intervjuerna med klubbledningsrepresentanterna och i granskningen av klubbarnas årsredovisning framgick det att fotbollsverksamhet på elitnivå i Sverige generellt inte varit speciellt lönsamt och att direkt kostnadsföra dyra spelarkontrakt för att slippa betala skatt vore därför uteslutet för klubbarna. I stället har många Allsvenska klubbar fått möjlighet att göra så kallade underskottsavdrag på grund av den dåliga lönsamheten.

5.2.1 Rättvisande bild av fotbollsklubbars ekonomiska ställning

För vanliga företag finns i dagsläget ingen möjlighet att aktivera personalutgifter och ta upp anställd personal som en tillgång i balansräkningen. Detta trots att företags humankapital kan anses vara den absolut viktigaste och mest värdefulla tillgången. Att en sådan aktivering inte möjliggörs innebär att tillgångssidan i exempelvis ett kunskapsintensivt företag blir undervärderad. Att aktiveringen inte är tänkbar beror i stor utsträckning på att de ovan nämnda tillgångskriterierna inte uppfylls helt. Ytterligare ligger stor problematik i hur värderingen av humankapital skulle gå till då personal i stor utsträckning är anställd med tillsvidarekontrakt och därav inte kan anses ha en förutbestämd nyttjandeperiod. Ytterligare uppstår en moralisk fråga vid en eventuell värdering av personal eftersom det saknas en aktiv marknad där personal handlas med. Hur en persons värde ska jämföras med en annans kommer dels bli problematiskt och dels väcka diskussion såväl internt som externt.

De personer vi varit i kontakt med under uppsatsens gång anser därför att en aktivering av humankapital i vanliga företag inte hade gett en mer rättvisande bild för dess intressenter. Eftersom värderingsfrågan dessutom skulle bli problematiskt med högst subjektiva beräkningar och värderingar skulle intressenterna vara tvungna att ta det bokförda värdet med viss reservation.

Nuvarande regelverk innebär att fotbollsklubbar har möjlighet att aktivera externt förvärvade spelare och deras kontrakt som en tillgång i balansräkningen. Värderingen av dessa kontrakt ska i enlighet med praxis ske genom anskaffningsmetoden. Detta innebär att egna produkter och Bosmanfall inte kan tas upp i balansräkningen och det faktiska värdet på en spelartrupp kommer därför skilja sig från det bokförda värdet på de förvärvade spelarkontrakten. I de undersökta klubbarna AIK Fotboll och Malmö FF är i princip hälften av spelarna i A-lagstruppen antingen egna produkter eller Bosmanfall vilket innebär att det bokförda värdet är betydligt lägre än det värde som skulle uppnås om en aktuell värdering av alla spelare skulle göras. Alla årsredovisningar utställda av svenska elitfotbollsklubbar kommer därmed att innehålla så kallade dolda tillgångar och skulle därför kunna anses vara missvisande eftersom tillgångspostens värde understiger det faktiska värdet. Trots detta anser de klubbledningsrepresentanter och revisorer vi varit i kontakt med att fotbollsklubbarnas årsredovisningar ger en rättvisande bild av klubbarnas ekonomiska ställningar och att värdering med hjälp av andra metod, där exempelvis egna produkter och Bosmanfall skulle kunna aktiveras, skulle leda till antingen för stor subjektivitet i värderingen eller stora fluktuationer i det bokförda värdet då det konstant skulle komma att förändras.

För att komma runt de dolda tillgångarna i både vanliga företag och i fotbollsklubbar framgick det under datainsamlingen från klubbledningsrepresentanter såväl som revisorer att ett lämpligt sätt vore att föra ett resonemang kring humankapitalets värde i årsredovisningen. Ett sådant resonemang skulle i vanliga företag kunna beskriva värdet av humankapitalet utan att blanda in monetära termer. I många svenska börsnoterade företags årsredovisningar förekommer ofta ett avsnitt där personalen diskuteras utan att dess värde benämns i monetära bokförda värden. Denna typ av diskussion skulle även kunna inkluderas i fotbollsklubbarnas årsredovisningar då de icke-förvärvade spelarnas värde skulle kunna inkluderas. Förslagsvis skulle detta också kunna ske utan att jämföra med monetära termer och således bara vara ett resonemang kring exempelvis vilka spelare som troligtvis går till försäljning under säsongen och hur yngre förmågor har utvecklats under säsongen.

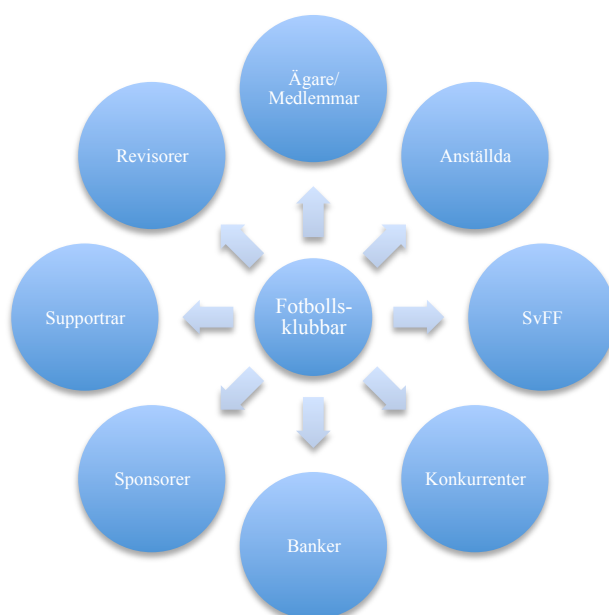
5.2.2 Jämförelse mellan AIK Fotboll och Malmö FF:s redovisningsmöjligheter

En ideell förening, ska enligt de svenska redovisningsregelverken, upprätta sin redovisning i enlighet med ÅRL och BFL. Detta skiljer sig ifrån de internationella redovisningsstandarderna som ett börsnoterat företag ska följa. För fotbollsklubbarna blir detta aktuellt eftersom det inom svensk elitfotboll framförallt finns två associationsformer som dominerar. Som tidigare nämnts bedrivs de två jämförda fotbollsklubbarna AIK Fotboll och Malmö FF med två olika associationsformer. AIK Fotboll AB bedrivs som ett aktiebolag och är dessutom noterad vid Stockholmsbörsen. Detta skulle innebära att IFRS ska följas då redovisningen upprättas, men AIK Fotboll har valt att följa det svenska redovisningsregelverket och enbart komplettera med IFRS. Exempelvis värderas inte tillgångarna till verkligt värde i enlighet med den nya standarden IFRS 13. Malmö FF är en ideell förening och är därför inte tvungna att tillämpa IFRS då de upprättar sin redovisning. Precis som AIK Fotboll har dock Malmö FF valt att komplettera de svenska redovisningsprinciperna med IFRS. Utöver regelverken tillämpar de två klubbarna även den redovisningspraxis som finns inom den svenska fotbollsvärlden. Detta innebär att de aktiverar delar av spelarkontrakten som tillgångar i sina balansräkningar. Trots att båda klubbarna använder sig av en blandning av redovisningsregelverk anser de revisorer som uttalat sig att detta inte leder till någon problematik, så länge redovisningen sker konsekvent och på samma sätt mellan olika redovisningsperioder.

En ytterligare skillnad som framkom under de genomförda intervjuerna berör momsfrågan klubbarna emellan. AIK Fotboll har, eftersom klubben bedrivs som ett aktiebolag rätt att dra av moms på alla avdragsgilla köp de gör samt skyldighet att addera moms på de

momspliktiga försäljningar de gör. Malmö FF däremot har, i egenskap av ideell förening, ingen rätt att dra av moms eller addera moms på inköp och försäljningar. Detta medför att exempelvis övergångssumman vid en spelaraffär mellan ett aktiebolag och en ideell förening kan komma att bli större för den ideella föreningen.

Utöver de rent redovisningsmässiga skillnaderna som föreligger mellan klubbarna, både gällande vilka regelverk som ska följas och angående momsfrågan finns en viktig skillnad mellan de två associationsformerna. Ett aktiebolag bör i så stor utsträckning som möjligt ha ett vinstdrivande syfte där aktieägarnas intresse sätts i första rummet. Eventuella vinstöverskott ska därför normalt sett delas ut i form av aktieutdelning. Detta bör därför tillämpas av det noterade aktiebolaget AIK Fotboll AB. Malmö FF däremot bedrivs som en ideell förening och har därför möjlighet att kringgå det vinstdrivande syftet. Malmö FF kan därför lättare återinvestera eventuella överskott i föreningen i form av nyförvärv och exempelvis ungdomsverksamhet. Ytterligare skulle associationsformen kunna komma att påverka vilka intressenter som berör och berörs utav fotbollsklubbarna. För AIK Fotboll skulle aktieägarna kunna ses som de viktigaste intressenterna, medan för Malmö FF skulle medlemmarna i föreningen kunna vara klubbens viktigaste intressenter. Oavsett med vilken associationsform en fotbollsklubs verksamhet bedrivs skiljer sig den ovan nämnda intressentmodellen, vilken berör vanliga företag, högst troligt från samma modell applicerad på fotbollsklubbar. För en fotbollsklubb, oavsett associationsform, kan följande intressenter komma att bli aktuella:

Figur 5. Fotbollsklubbars intressenter

De olika intressenterna som presenteras i figuren ovan kan komma att ha varierande intressen i en klubb och därmed önska att tillgodogöra sig olika typer av information angående en klubbs verksamhet och finansiella rapporter. Kommunikationen mellan en klubb och dess intressenter förs främst genom klubbens årsredovisning, men viss information kan även komma att kommuniceras på annat sätt. Nedan redogörs för vilken information olika intressenter kan komma att vilja tillgodogöra sig.

Till att börja med bör förtydligas att en vanligtvis viktig intressent, konkurrenter, inte har mycket av intresse att sätta sig in i konkurrenters redovisning, det vill säga andra fotbollsklubbars redovisning. Läget hade varit annorlunda ifall spelarna hade redovisats var och en för sig till verkligt värde och inte som en klumpsumma, då ett individuellt värde hade varit intressant vid spelarförvärv mellan klubbar. Något som dock kan vara intressant för en konkurrerande klubb som avyttrar en spelare till en annan klubb, är den förvärvande klubbens likvida medel, det vill säga, kommer motparten kunna erlagga köpeskillingen och på så sätt uppfylla sin del av kontraktet.

En annan viktig fotbollsmässig intressent till svenska elitfotbollsklubbar är SvFF. Det ligger i SvFF:s intresse att svenska fotbollsklubbar följer de riktlinjer som de har satt upp för att erhålla elitlicens. Att de riktlinjer som SvFF utvecklat blir praxis inom redovisningsmässiga frågor bland fotbollsklubbar är viktigt för att de ska kunna stå bakom de svenska klubbarna och för att Sverige ska vara ett föredöme redovisningsmässigt även ute i Europa i enlighet med UEFA:s krav. Som intressent är SvFF naturligtvis intresserade av, utöver att praxis följs, att klubbarnas ekonomiska ställning är tillräckligt god. Den mest intressanta aspekten är dock inte till vilket värde spelarkontrakten är värderade utan att klubbarna har ett positivt eget kapital.

För att erhålla elitlicensen krävs det att en svensk elitfotbollsklubb bland annat har minst en auktoriserad revisor som reviderar redovisningen. Då en revisor reviderar en fotbollsklubb gäller precis samma krav som då en revisor reviderar ett vanligt bolag. För att en revisor ska kunna underteckna de finansiella rapporterna måste redovisningen vara korrekt, tillförlitlig och ge en rättvisande bild av klubbens ekonomiska ställning. Som diskuterats tidigare skulle inte revisorer, även om de är insatta i ämnet, kunna revidera en klubb som värderade spelarkontrakt till något annat än anskaffningsmetoden och att praxis följs blir därmed det viktigaste för en revisionsbyrå i anknytning med en fotbollsklubb.

De övriga intressenterna vi valde att behandla var banker, supportrar och sponsorer. Då en banks viktigaste roll är som kreditgivare görs en kreditprövning för varje företag, förening eller privatperson som ansöker om lån. Det viktigaste för bankerna som intressenter är helt enkelt återbetalningsförmågan hos fotbollsklubbarna vid de tillfällena klubbarna lånar pengar. Till vilka värden spelarkontrakten är upptagna i balansräkningen är därför irrelevant eftersom det inte är tillgången i sig som belånas, vilket ofta är fallet för andra företag som belånar exempelvis byggnader och mark. Det som är intressant för banker som kreditgivare är istället exempelvis klubbens likviditet.

Gällande en klubbs supportrar är det extremt viktigt att supportrarna känner att de har ett stort förtroende för klubbens ledning. Att klubben har en god ekonomisk ställning är A och O för en elitklubb för att kunna hävda sig både nationellt och internationellt. Det viktigaste för supportrarna är därför att klubben för en stabil och långsiktig ekonomisk strategi. En god balans bör finnas mellan inköp och försäljning, klubben bör ha en god likviditet för att klara av plötsliga händelser och SvFF:s riktlinjer bör följas för att man ska erhålla elitlicens vilket är det viktigaste för supportern.

Detsamma gäller för en klubbs sponsorer. Att klubben erhåller elitlicens är det mest essentiella, annars finns det ingen anledning till att sponsrar klubben, då det man som sponsor erhåller inte maximeras om klubben inte verkar på elitnivå. Exempelvis visas inte sponsorns namn lika frekvent och det är mer fördelaktigt att förknippas med en elitklubb än en klubb som spelar i någon av de lägre divisionerna. Utöver elitlicensen är det viktigt att klubben, dess medlemmar och alla som företräder den följer en inpräntad värdegrund som stämmer överens med sponsorns. Det är viktigt eftersom sponsorn liksom klubben utan en tydlig värdegrund kan komma att förknippas med något som de inte står för.

Ytterligare en ytterst viktig intressent för såväl vanliga företag som för fotbollsklubbar är dess anställda. I fotbollsklubbar berör detta framförallt de spelare som kan attraheras till klubben, men även klubbledningspersonal, tränare och administrativ personal. För att kunna locka de bästa spelarna och tränarna är det viktigt att en klubb är i ekonomisk balans samt har ekonomiska muskler för en kontinuerlig satsning. Utöver den ekonomiska aspekten är det även viktigt för anställda att det inom en organisation finns en målkongruens och att värderingarna är överensstämmande.

De hittills nämnda intressenterna är de samma för fotbollsklubbar oberoende av associationsform. Det finns dock en intressentgrupp som skiljer sig åt beroende på med

vilken associationsform verksamheten bedrivs. För ett aktiebolag finns det aktieägare som investerar kapital i verksamheten på vilket de förväntar sig avkastning i form av aktieutdelning. En ideell förening däremot har medlemmar som inte har samma avkastningskrav utan istället i största utsträckning intresserar sig för framgång och en långsiktig utveckling för klubben. Det kan därför anses vara motsägelsefullt att bedriva en fotbollsklubb på elitnivå som ett aktiebolag då en del av eventuella överskott i första hand bör delas ut till aktieägare istället för att återinvesteras i verksamheten. Valet av associationsform handlar därför mer om hur en klubb finansierar sin verksamhet. På samma sätt som för en supporter är en fotbollsklubbs, oavsett associationsform, erhållande av elitlicens samt dess värderingar väsentliga för såväl ägare som medlemmar.

För att förtydliga det resonemang som förts ovan följer nedan en sammanställning av vad intressenter kan tänkas vara intresserade av i fotbollsklubbers finansiella rapporter:

<p>SvFF</p> <ul style="list-style-type: none"> •Följd praxis •Positivt eget kapital 	<p>Sponsorer</p> <ul style="list-style-type: none"> •Elitlicens •Värderingar 	<p>Supportrar</p> <ul style="list-style-type: none"> •Värderingar •Likviditet •Elitlicens 	<p>Revisorer</p> <ul style="list-style-type: none"> •Följda lagar & praxis
<p>Ägare/ Medlemmar</p> <ul style="list-style-type: none"> •Elitlicens •Värderingar •Avkastning 	<p>Anställda</p> <ul style="list-style-type: none"> •Värderingar •Ekonomisk ställning 	<p>Konkurrenter</p> <ul style="list-style-type: none"> •Likviditet 	<p>Banker</p> <ul style="list-style-type: none"> •Återbetalningsförmåga •Likviditet

Figur 6. Fotbollsklubbers intressenter och dess intressen

Kapitel 6 – Slutsats

I det avslutande kapitlet besvaras frågeställningarna och med dem som utgångspunkt dras slutsatser som infunnit sig under arbetets gång. Avslutningsvis presenteras förslag till framtida forskning inom ämnet.

6.1 Hur sker redovisning och värdering av fotbollsspelare och deras kontrakt?

I enlighet med rådande regelverk, rekommendationer och praxis tillåts svenska fotbollsklubbar att aktivera de externt förvärvade spelarna och deras kontrakt, eftersom de uppfyller de kriterier som finns för immateriella tillgångar. Skillnaden mellan en fotbollsspelare och en vanlig anställd i ett bolag är bland annat att fotbollsspelaren har en bestämd kontraktstid, vilket gör att anskaffningsvärdet för denne kan skrivas av över nyttjandeperioden. Det är även själva kontraktet som uppfyller kontrollkravet, vilket inte finns för en vanlig anställd. Att aktivera spelarkontraktet motiveras i största utsträckning av de vanligtvis stora summorna som ett spelarförvärv medför. Att kostnadsföra ett spelarköp skulle komma att påverka fotbollsklubbarnas resultaträkning i för stor utsträckning och en aktivering ger en mer verklighetstrogen bild av hur spelaren används under kontraktstiden. Dessutom är fotbollsverksamheten i Sverige generellt sett inte tillräckligt lönsam för att en kostnadsföring ska vara motiverbar ur skattesynpunkt då många svenska fotbollsklubbar inte har behov att ta kostnader av skattetekniska skäl.

Värderingen av de aktiverade spelarkontrakten ska, enligt SvFF:s riktlinjer göras med hjälp av anskaffningsmetoden, det vill säga att det är själva övergångssumman som aktiveras i balansräkningen, vilken sedan skrivs av linjärt över kontraktstiden. Enligt rådande praxis finns det därför ingen möjlighet för fotbollsklubbarna att använda sig av alternativa värderingsmetoder. Eftersom anskaffningsmetoden ska användas vid aktivering av spelarkontrakten finns det ingen möjlighet för svenska fotbollsklubbar att aktivera varken egna produkter eller Bosmanfall eftersom de saknar anskaffningsvärde. Detta motiveras ytterligare med att Bosmanfall inte handlas på någon aktiv marknad, vilket innebär att spelarkontraktets värde inte kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. För egna produkter skulle en värdering vara ännu svårare, eftersom det är mer komplicerat att avgöra om en ung spelare kommer att utgöra ett betydande ekonomiskt värde och vilket värde det i så fall skulle vara.

Syftet med fotbollsklubbarnas redovisning och finansiella rapporter är att, i enlighet med ÅRL, ge en rättvisande bild av dess ekonomiska ställning. På grund av skillnader mellan marknadsmässiga och bokförda värden, vilka i huvudsak uppstår med ovanstående situation där Bosmanfall och egna produkter inte finns med som synliga tillgångar kan det diskuteras om nuvarande regler och rekommendationer verkligen ger en rättvisande bild av klubbars ekonomiska ställning. Skillnaden mellan de marknadsmässiga värdena på spelartrupperna och truppernas bokförda värde kan ses som dolda tillgångar och är något som finns i princip alla företag. I uppsatsen har ett antal alternativa värderingsmetoder presenterats för att analysera om de skulle kunna ge en mer rättvisande bild. Det huvudsakliga syftet med detta har varit att framförallt identifiera och kvantifiera de dolda tillgångarna för att eventuellt kunna inkludera dem i balansräkningen och inte bara som en kostnad i resultaträkningen. Slutsatsen som kan dras är att omvärdering till ett mer aktuellt värde, exempelvis enligt verkligt värde vilket IFRS förespråkar, på regelbunden basis hade lett till stora fluktuationer i balansräkningen. Detta på grund av det faktum att fotbollsspelarnas värde skulle kunna förändras mer frekvent och med större belopp än vad som vore normalt för andra tillgångar. Dessutom konkluderas att likviditeten är det essentiella i en fotbollsklubb och vad de immateriella tillgångarna uppgår till blir därmed i stor utsträckning irrelevant. De alternativa värderingsmetoderna som skulle kunna ge en bättre avspeglning av verkligheten blir därför överflödiga och hade därför enbart medfört ett mer omfattande redovisningsarbete, högre redovisningskostnader och svårigheter för revisorer att revidera finansiella rapporter utställda av svenska fotbollsklubbar.

Vidare har de olika associationsformerna som fotbollsklubbar i Sverige bedriver sina verksamheter med analyserats för att identifiera eventuella redovisningsmässiga skillnader. Fotbollsverksamhet i Sverige bedrivs på elitnivå antingen som ideell förening eller aktiebolag, där ett aktiebolag dessutom är börsnoterat. Utöver de av SvFF utställda riktlinjerna för redovisning ska därmed olika regelverk följas vilket skulle kunna medföra skillnader i de finansiella rapporterna. I uppsatsen har det, med den genomförda fallstudien, dock konstaterats att redovisningen mer eller mindre sker på liknande sätt. Den största redovisningsmässiga skillnaden handlar om momsfrågan och innebär att de klubbar som bedrivs som aktiebolag får göra momsavdrag på såväl vanliga inköp som på övergångssummor vilket klubbar som bedrivs som ideella föreningar inte kan göra. Detta i sin tur leder till att de spelarkontrakten som tas upp i fotbollsklubbarna kommer värderas olika i olika klubbar. Värdena kommer vara lägre i aktiebolagen än i de ideella föreningarna.

I enlighet med den tidigare dragna slutsatsen är detta dock irrelevant efter som det bokförda värdet i sig är betydelselöst och möjligheten att aktivera spelarkontrakten är det enda som är av betydelse.

Det kan även konstateras att de redovisningsmässiga reglerna som föreligger för de olika associationsformerna faktiskt har mindre betydelse för fotbollsklubbarnas redovisning. Faktum är att det vitala för fotbollsklubbar är att erhålla elitlicens, vilket i stor utsträckning görs genom att föra en kontinuerlig dialog med SvFF, upprätthålla positivt eget kapital samt att redovisningen genomförs på ett konsekvent sätt. Således har klubbarna stor frihet gällande hur deras redovisning sköts eftersom SvFF är normgivande organ inom fotbolls-Sverige. Associationsformens egentliga innebörd påverkar därmed inte redovisningen i speciellt stor utsträckning, utan endast på vilket sätt verksamheterna tillförs kapital. Detta skiljer sig från vanliga företag för vilka det är av större betydelse att följa rådande redovisningsmässiga lagar och rekommendationer. Det innebär att det förekommer större skillnader mellan redovisningen bland företag med olika associationsform, vilket grundar sig i att det inom företagsvärlden inte finns en motsvarighet till SvFF.

En viktig skillnad mellan fotbollsklubbar, andra idrottsklubbar och vanliga företag är att det endast är fotbollsklubbar som har möjlighet att aktivera delar av sitt humankapital. Detta motiveras även i detta fall utifrån de tre tillgångskriterierna. Övriga företag anses inte uppfylla kontrollkriteriet för sina anställd eftersom de har möjlighet att säga upp sig när de vill från sin tillsvidareanställning, vilket personal vanligtvis har. Detta medför att det är svårt att fastställa en nyttjandeperiod för en anställd. Ytterligare saknas det en aktiv marknad där personal handlas vilket innebär att en värderingsproblematik uppstår. De ovan nämnda värderingsmetoderna skulle kunna användas för att värdera humankapital om möjligheten för aktivering gavs, men eftersom tillgångskriterierna inte uppfylls kommer denna aktivering inte kunna göras. På samma sätt som att egna produkter och Bosmanfall utgöra dolda tillgångar i fotbollsklubbar, kommer personal i exempelvis kunskapsintensiva företag utgöra dolda tillgångar i vanliga företag. Vid en aktivering av humankapital i vanliga företag skulle även svårigheter med revidering av företags redovisningar uppstått. Vidare finns även en moralisk aspekt att beakta vid eventuell värdering av personal. Eftersom det saknas en aktiv marknad skulle ledningen inom en organisation vara tvungna att själva göra en subjektiv värdering av sin personal. En värdering som skulle kunna skapa konflikter inom organisationen då personalen skulle kunna känna av en obefogad konkurrens, vilken troligtvis skulle komma att skada organisationen på sikt. Konkurrensen skulle uppstå på grund av möjligheten för

personalen att jämföra sig med sina kollegor i form av ett bokfört tillgångsvärde. Att i stället för att aktivera humankapitalet skulle, vilket tidigare nämnts, ett resonemang kring personalens värde för organisationen kunna framföras utan monetära termer i årsredovisningen. Detta är något som även skulle kunna fungera för att diskutera de dolda tillgångarna i en fotbollsklubb.

Övriga idrotter i Sverige tillämpar inte heller någon aktivering av spelarkontrakt i balansräkningen och kan därmed liknas med vanliga företag eftersom de inte tar upp sitt humankapital i balansräkningen. Detta beror i största utsträckning på att övergångssummorna inom övriga sporter inte i närheten kan mäta sig med dem inom fotbollen. Inom exempelvis svensk ishockey är övergångssummorna definierade i förväg och betydligt lägre än inom fotbollssfären. I stället betalar ishockeyklubbarna ut högre ersättning till spelarna i form av stora sign-on bonusar och högre löner. Med detta kan slutsatsen dras att i dagsläget lämpar sig aktivering av humankapital endast i fotbollsklubbar på grund av de stora och identifierbara övergångssummorna samt att den fastställda kontraktstiden gör att spelarkontrakten uppfyller kontrollkriteriet för en immateriell tillgång.

6.2 Till vilka intressenter riktar sig klubbarnas finansiella rapporter och vilken information är de angelägna om att tillgodogöra sig?

En fotbollsklubb kan anses ha många olika intressenter, till exempel konkurrenter i form av andra fotbollsklubbar, SvFF, kreditgivare och supportrar. Gemensamt för dessa är att de på ett eller annat vis har relationer till svenska elitfotbollsklubbar och därför kan komma i kontakt med de finansiella rapporter som klubbarna ger ut. Genom dessa rapporter vill de olika intressenterna tillgodogöra sig olika former av information. Vanligtvis är ägare av olika slag, speciellt aktieägare, ute efter avkastning på sitt investerade kapital. I fotbollsklubbar däremot är läget något annorlunda. Slutsatsen som dragits är att individer som investerar i fotbollsklubbar generellt sätt är medvetna om att investeringen oftast inte kommer bli speciellt lönsam. Investeringar görs därför ofta eftersom det finns ett genuint intresse och engagemang för en klubb och investeringen görs således inte för att tillgodogöra sig framtida ekonomiska fördelar. På grund av detta är den viktigaste aspekten för ägare i en fotbollsklubb att de finansiella rapporterna indikerar på en sund ekonomisk ställning och att klubben kontinuerligt erhåller elitlicensen av SvFF. Till vilket värde spelarkontrakten tas upp i balansräkningen blir därmed irrelevant. För de klubbar som bedrivs som ideella föreningar är

medlemmarna istället en viktig intressent. Även om de vanligtvis inte investerar finansiella resurser i föreningen är de, precis som aktieägarna, intresserade av att klubbens ekonomi är i ordning och att elitlicensen erhålls. Det skulle kunna tänkas att de finansiella rapporter som ges ut av klubbarna skiljer sig åt beroende på med vilken associationsform verksamheten bedrivs. Då aktieägare generellt har ett större ekonomiskt intresse i klubben än vad medlemmar har kan det anses rimligt att klubbarnas finansiella rapporter anpassas efter associationsform. Det har dock i studien konstaterats att så inte är fallet och rapporterna mer eller mindre liknar varandra. Detta skulle kunna förklaras med legitimitetsteorin som indikerar att företag inom samma bransch tenderar att redovisa på liknande vis och följa branschpraxis.

Vidare bör en annan viktig intressent benämnas, en fotbollsklubbns viktigaste resurs nämligen de anställda. Med anställda menas givetvis klubbens spelare, men även de som står bakom spelarna och bedriver det operativa arbetet. För anställda i stort är det viktigaste att klubbens ekonomiska ställning är god och att exempelvis löner betalas ut i tid. Dessutom kan tilläggas att anställda ofta vill att arbetsgivarens värderingar överensstämmer med sina egna värderingar.

Ytterligare en intressent är klubbens konkurrerande klubbar, vilka i stor utsträckning kan tänkas vara relativt ointresserade av de finansiella rapporter som ges ut. Hade däremot spelarkontrakten särredovisats i klubbarnas balansräkning hade läget varit annorlunda och intresset för andra klubbars tillgångar varit större, speciellt vid spelaraffärer mellan klubbar. Något som dock är intressant är om spelaraffärer görs mellan två klubbar. För den säljande klubben blir det då intressant och viktigt att den köpande klubben har tillräckligt god likviditet för att kunna erlägga övergångssumman i tid.

En viktig finansiär för svenska elitfotbollsklubbar är banker. För att kunna bedriva sin verksamhet och möjliggöra investeringar ibland annat ungdomsverksamhet samt spelarförvärv kan banklån komma att behövas. Som kreditgivare är bankerna intresserade av de finansiella rapporterna som ges ut, men som för många andra intressenter är det inte det bokförda värdet på spelarkontrakten som spelar roll utan viktigt är i stället en fotbollsklubbns likviditet och dess återbetalningsförmåga i stort. En fotbollsklubb belånar alltså inte spelarkontrakten som en tillgång vilket andra företag i större utsträckning gör. Det väsentligaste är därför att klubbens ekonomiska ställning är sund och att dess egna kapital är positivt. Det samma gäller för en annan viktigt intressent nämligen SvFF. För att bedriva

verksamheten vidare måste en klubb ha ett positivt eget kapital samt följa de riktlinjer som SvFF satt upp för redovisning.

För de sponsorer som väljer att sponsra en svensk elitfotbollsklubb är det viktigaste att klubben erhåller elitlicens och därmed kan bedriva verksamheten vidare på elitnivå. Utöver elitlicensen är det viktigt att klubbens värderingar överensstämmer med företagets värderingar. Till vilket värde spelarkontrakten är upptagna eller hur balansräkningen ser ut i övrigt har därmed ringa betydelse, så länge elitlicensen erhålls. Liknande aspekter är väsentliga för klubbarnas supportrar.

Den slutsatsen som kan dras utifrån studien är att en fotbollsklubb utan sportsliga framgångar och ekonomisk stabilitet kommer få svårt att attrahera diverse intressenter. Utan sportsliga framgångar kommer sponsorer att lämna verksamheten och söka sig till andra marknadsföringsvägar vilket i sin tur kommer leda till att en klubs ekonomiska ställning försämras avsevärt. I slutändan skulle detta även kunna komma att påverka den sportsliga satsningen. Med detta sagt kan det konkluderas att informationen som är viktig från fotbollsklubbarna finansiella rapporter inte är till vilka värden spelarkontrakten värderas utan att exempelvis klubbens likviditet är god samt att den sammantagna ekonomiska ställningen är god. Ytterligare är det viktigt för många intressenter att en klubs värdegrund är genomarbetad och inpräntad i organisationen. Utifrån fallstudien kan även slutsatsen dras att finansiella rapporter i fotbollsklubbar generellt sätt liknar varandra i stor utsträckning och att de inte anpassas utifrån vilka intressenter klubbarna har utan utifrån de riktlinjer som SvFF infört, vilka också kan anses vara rådande praxis inom den svenska elitfotbollen.

6.3 Diskussion

Vid uppsatsens början var det känt att aktivering av spelarkontrakt i fotbollsklubbars balansräkning är tillåten. Huruvida denna aktivering verkligen ger en rättvisande bild av fotbollsklubbars ekonomiska ställning och vilken information deras intressenter vill tillgodogöra sig från de utgivna finansiella rapporterna var däremot ett område med färre tidigare studier. Dessutom var värderingsfrågan kring spelarkontrakt relativt obesvarad. Genom fallstudien av AIK Fotboll och Malmö FF möjliggjordes en jämförelse mellan två vanliga associationsformer inom svensk fotboll, vilket bidrog till uppsatsen. Ytterligare genomfördes datainsamling från i ämnet insatta personer, därför anser vi att de dragna slutsatserna kan bedömas som trovärdiga och tillförlitliga.

Slutsatserna som har dragits är att spelarkontrakt aktiveras i fotbollsklubbar som en immateriell tillgång och värderas till anskaffningsvärdet, vilket innebär att egna produkter och Bosmanfall lämnas utanför balansräkningen. Det innebär att nuvarande praxis medför dolda tillgångar i verksamheten och således ges inte en helt rättvisande bild av fotbollsklubbarnas ekonomiska ställning. Detta spelar dock mindre roll eftersom klubbarnas intressenter i stor utsträckning bedömer och intresserar sig för andra aspekter än spelarnas bokförda värde i balansräkningen. Ytterligare har det konstaterats att med vilken associationsform en fotbollsklubb bedrivs inte påverkar klubbens redovisning av spelarkontrakt utan enbart handlar om hur verksamheten finansieras.

6.4 Förslag till framtida forskning

Under uppsatsens gång har en del ytterligare frågor väckts, frågor som vi tyvärr har varit tvungna att avgränsa oss ifrån på grund av tids- och resursbrist. Bland annat vore det intressant att se på hur alternativa finansieringsmetoder påverkar svensk elitfotboll och dess redovisning. Kommer svensk fotboll att ta samma väg som många internationella klubbar med externa finansiärer genom att bli uppköpta av multimiljardärer, vilket skulle innebära att 51-procentsregelen inom svensk fotboll hade behövt avskaffas? Ytterligare vore det intressant och se om SvFF i framtiden på något sätt skulle kunna införa ytterligare riktlinjer för att behandla de dolda tillgångarna i klubbarnas balansräkning och om det skulle kunna bli praxis med ett skriftligt resonemang kring de dolda tillgångarnas värde i årsredovisning.

Kapitel 7 – Referenser

7.1 Tryckta källor

- Barney, J. (1991). Firm resources and sustained competitive advantage. *Journal of Management*, 17(1), 99-120
- Bokföringsnämnden. (2005). *Uttalande från Redovisningsrådets Akutgrupp (URA 9): Intellektuellt Kapital*. Stockholm: Bokföringsnämnden
- Bryman, A. & Bell, E. (2005) *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. Malmö: Liber.
- Clarkson, M.(1995) A stakeholder framework for analyzing and evaluating corporate social performance. *Academy of Management review*, 20 (1) s.106-107
- Deegan, C., & Unerman, J.(2011) *Financial accounting theory*. Glasgow: McGraw-Hill.
- Donaldson, T., & Preston, L.E (1995) The Stakeholder Theory of the Corporation: Concepts, Evidence and Implications. *Academy of Management Review*,20(1).
- Engström, S. (2009). Bokföringsnämnden och rättvisande bild. *Balans* 8, 40-44.
- European Court Report. (1995). *Case C-415/93 Union royale belge des sociétés de football association ASBL v Jean-Marc Bosman, ECR I-4921*.
- FAR Akademi AB. (2013). *IFRS-volymer 2013*. Stockholm: FAR Akademi AB
- Flamholtz, E. (1999). *Human Resource Accounting; Advances in Concepts Methods and Applications*. London: Kluwer Academic Publisher
- Freeman, R. E. (2010).*Strategic Management: A Stakeholder Approach*. Cambridge: Cambridge University Press
- Fulmer, I.S., & Ployhart, R. E. (2014). “Our Most Important Asset”: A Multidisciplinary/Multilevel Review of Human Capital Valuation for Research and Practice. *Journal of Management*, 40(1), 161-192.
- Höst, M., Regnell, B., & Runeson, P. (2006). *Att genomföra examensarbete*. Lund: Studentlitteratur.

Gröjer, J-E., & Johansson, U. (1996). *Personalekonomisk redovisning och kalkylering*. Stockholm: Arbetarskyddsmyndigheten.

Gröjer, J-E., & Johansson, U. (1984). *Resultatorienterad PA: ekonomi för personalansvariga*. Stockholm: Liber

Jacobsen, D. I. (2002). *Vad, hur och varför? Om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen*. Lund: Studentlitteratur.

Malmö FF. (2011). *Stadgar för Malmö Fotbollförening*. Malmö: Malmö Fotbollförening

Saunders, M., Lewis, P. & Thornhill, A. 2007. *Research Methods for Business Students*, 4 uppl. Storbritannien: Prentice Hall.

SCB. (2013). *Nationalräkenskaperna*. Stockholm: SCB

SFS: 1995:1554. *Årsredovisningslagen*. Stockholm: Justitiedepartementet

Smith, D. (2006). *Redovisningen språk*. Lund: Studentlitteratur.

Svenska Fotbollsförbundet. (2013). *Anvisningar till elitlicens ekonomikriterier*. Solna: Svenska Fotbollsförbundet.

Sydler, R., Haeflienger, S., & Pruksa, R. (2014). Measuring intellectual capital with financial figures: Can we predict firm profitability? *European Management Journal*, 32(2), 244-259.

Tunaru, R., Clark, E., & Viney, H. (2005). An option pricing framework for valuation of football players. *Review of Financial Economics*, 14, 281-295.

Veltri, S. (2011). The Intellectual Capital Statement and the Balanced Scorecard as Complementary Models in Measuring Firm's Intangibles, an Exploratory Study. *Annals of the University of Oradea Economic Science Series* 20(2), 636-642.

Washer, K.M., & Nippani, S. (2004). Human Capital and the Balance Sheet. *Journal of Financial Counseling & Planning*, 15 (1), 13-20.

Wasik, J.F. (2013, 12 februari). The Biggest Financial Asset in Your Portfolio Is You. *New York Times*, s. F7-F7.

Yin, R. K. (2007) *Fallstudier: design och genomförande*. 1:a upplagan, Liber

7.2 Elektroniska källor

AIK Fotboll. (2014). *AIK Fotboll – Fakta i korthet*. Hämtad 2014-05-07, från <http://www.aikfotboll.se/TextPage.aspx?textPageID=229>

AIK Fotboll. (2014). *AIK Fotboll – Årsredovisning 2013*. Hämtad 2014-05-05, från http://aikfotboll.dhb.nu/ngnews_aikfotboll/pdf/81610.pdf

Bokföringsnämnden. (2014). *Frågor och svar – Bokföring*. Hämtad 2014-04-29, från <http://www.bfn.se/fragor/fragor-bokforing.aspx#bokf5>

Malmö FF. (2014). *Om klubben – Fakta*. Hämtad 2014-05-07, från http://mff.se/Ditt_MFF/Om_klubben/Fakta

Malmö FF. (2014). *Malmö FF – Årsredovisning 2013*. Hämtad 2014-05-05, från http://www.mff.se/Ditt_MFF/Om_klubben/~/_media/MFF_2013/Medlem/Arsmote%202014/MFF_Arsredovisning_2013.ashx

PwC. (2010). *Verkligt värde får en egen IFRS-standrad*. Hämtad 2014-05-06, från <http://www.pwc.se/sv/bank-kapital/publikationer/verkligt-varde-far-en-egen-ifrs-standard.jhtml>

Svenska Fotbollsförbundet. (2013) *Anvisningar till elitlicens ekonomikriterier*. Hämtad 2014-04-14, från http://svenskfotboll.se/ImageVault/Images/id_9869/ImageVaultHandler.aspx

Appendix 1 – Intervjuobjekt

Nedan följer en sammanställning i kronologisk ordning av de personer som intervjuats och använts för att samla in data under uppsatsens gång:

- Per Nilsson – f.d. VD för Malmö FF
- Håkan Strandlund – ekonomichef för AIK Fotboll AB
- Jessica Palm – Financial Expert vid SvFF
- David Hedlund – auktoriserad revisor vid PwC:s sportsektion
- Anonym auktoriserad revisor med anknytning till svensk fotboll
- Petter Brunnberg – pressekreterare vid Nordea i Stockholm
- Petter Westergren – medlem i Malmö FF
- Sponsorer till Malmö FF

Appendix 2 – Intervjumall

Nedan följer en sammanställning av den intervjumall som använts under såväl de personliga intervjuerna som under datainsamlingen som genomförts under uppsatsens gång:

- I. Varför får fotbollsklubbar redovisa sina spelare och deras kontrakt som en tillgång i balansräkningen medan andra kunskapsbaserade företag inte tillåts göra det? Finns det några kriterier som måste uppfyllas?
- II. Hur sker värderingen av en förvärvad spelare? Vad ska ingå i anskaffningsvärdet och hur görs avskrivningar? Kan det uppstå komplikationer i värderingen om en spelare exempelvis skulle bli skadad eller helt plötsligt utvecklas och bli mycket bättre än vid förvärvstillfället?
- III. Finns det skillnader för Bosmanfall och egna produkter? Ger detta en missvisande bild av en klubbs faktiska tillgångar?
- IV. För att erhålla elitlicens från Svenska Fotbollsförbundet ska dess regler följas. Det föreligger dock en del skillnader i SvFF:s regelverk och bland annat den internationella standarden IFRS. Hur ställer sig klubbarna, revisorer och SvFF till detta?
- V. Ger nuvarande regelverk och rekommendationer en rättvisande bild av fotbollsklubbars ekonomiska ställning? Finns det något som i framtiden skulle kunna öka tillförlitligheten i de finansiella rapporter som ges ut av fotbollsklubbar?
- VI. Vad söker olika intressentgrupper för information från de finansiella rapporter som fotbollsklubbar sammanställer och är det relevant om de ger en rättvisande bild eller inte?